

TEKSTILEC

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS KRANJ

Leto XXIV

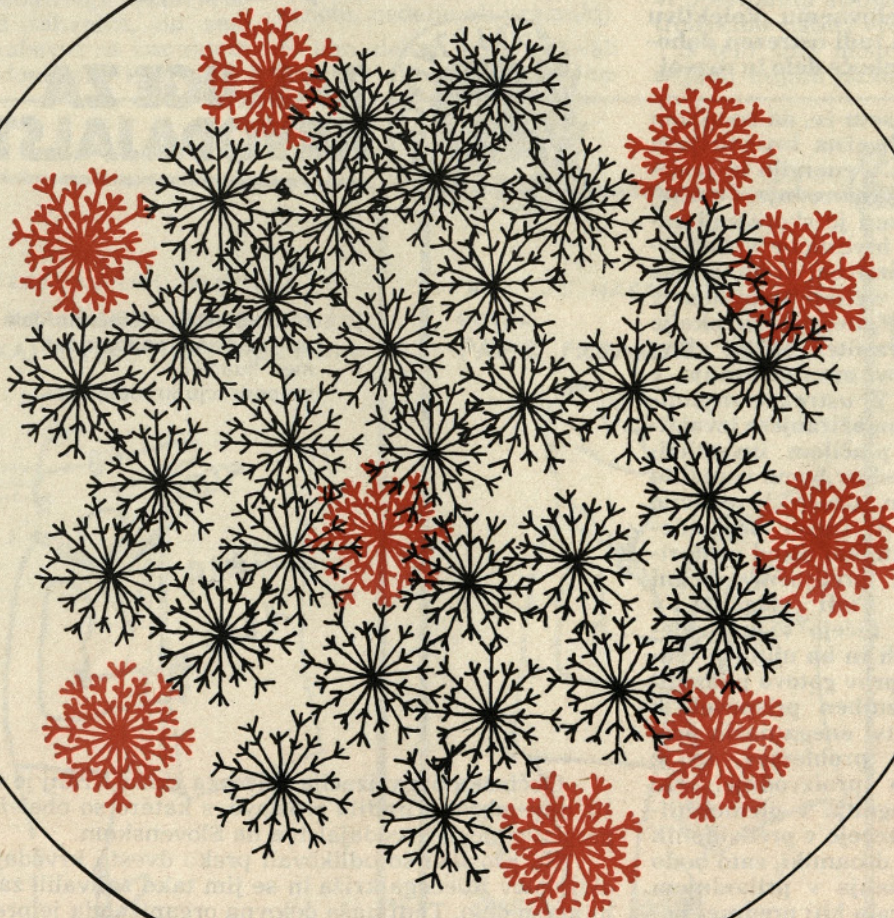
Številka 6

December 1983

Ob iztekajočem se letu

1984

Srečno

Leto, ki se izteka, je brez dvoma bilo leto velikih preizkušenj v nadaljnjem razvoju družbeno ekonomskih in samoupravnih odnosov. Toda, kot že mnogokrat doslej, smo v kritičnih trenutkih znali usmeriti tokove v razvoj, umiritev in krepitev naše samoupravne poti gospodarskega in družbenega sistema. To usmeritev potrjuje sprejeti dolgoročni program gospodarske stabilizacije, ki predstavlja temelj za vse naše ravnanje in načrtovanje družbenih in gospodarskih aktivnosti v prihodnjem letu. Njegova analiza, vsebina in naravnost predpostavlja, da bo sleherni subjekt pri sprejemanju lastnih stabilizacijskih programov koristil in črpal bogastvo idej ter iste presajal v konkretno okolje in jih bogatil s praktičnimi kratkoročnimi in dolgoročnimi rešitvami. Le na ta način bomo zagotovili, da bodo temeljni cilji dolgoročnega stabilizacijskega programa imeli konkretno in praktično kontinuiteto v vsakodnevni gospodarski politični praksi.

Vsakoletna decembrska številka Tekstilca je namenjena oceni tekočega leta in pogledu v prihodnje leto. V objavljenih prispevkih lahko vidimo dokaj zaokroženo sliko naših programov, prizadevanj in rezultatov pri izvrševanju vsakodnevnih delovnih nalog. Predstavljeni in razčlenjeni so tudi pogoji, v katerih smo te naloge izvrševali in kaj je ostalo zapisano, pa ne izvršeno. Zunanji okvir teh pogojev je v letu 1983 bil do kraja izostren, tako glede možnosti nabave surovin, kakor tudi razpolaganja oz. usmerjanja in gospodarjenja z ustvarjenimi sredstvi, še posebej deviznimi. V ta zaostreni okvir smo vgrajevali tudi naše delo, naše programe in njihovo izvrševanje. Kot rečeno so bili ti pogoji ostri in težki in so kot taki pomenili ožjenje prostora ter možnosti za celovito izvrševanje zastavljenih ciljev v letu 1983. Predvsem smo bili soočeni z motnjami pri oskrbi s surovinami in reprodukcijskim materialom, pa tudi energije. Mnogokrat smo v zadnjem trenutku uspeli zagotoviti

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ob iztekajočem se letu

(Nadaljevanje s 1. strani)

vse potrebno za nemoteno delo. Težko smo tudi sledili zahtevam tržišča in naših kupcev, tako v količini, kvaliteti, kakor tudi rokih. Ob vseh težavah zunaj delovne organizacije izvajamo sočasno dokaj obsežen investicijski program v energetiki in tehnološkem posodabljanju proizvodnega procesa.

Premagovanje vseh navedenih problemov je zahtevalo velike napore, prilagodljivost in pripravljenost slehernega člana kolektiva, da bi končni rezultat bil enak zastavljenim ciljem. To seveda ni šlo brez iskrenja v iskanju rešitev, toda težave se ne odpravljajo brez naporov, brez odločnosti v izvrševanju dogovorjenih nalog, brez solidarnosti, brez pripravljenosti podrediti se skupnim ciljem, in brez spoštovanja temeljnih postavk samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov. Količinski bolj se je leto iztekalo h koncu, toliko bolj so prišli vsi ti elementi in naloge do izraza, ko smo si z velikimi napori prizadevali sprejete planske obveznosti izvršiti v predvidenem roku. Motnje, v katerih smo poslovali in delali, so zahtevale dinamične premike v delovnem času, v tehnološkem procesu in drugih organizacijskih pogojih, pa vendar smo ob razumevanju in pripravljenosti leto pripeljali do konca s sledečimi podatki:

Predvideno proizvodnjo preje smo izvršili, proizvodnjo tkanin pa celo prekoračili za 7 %, tako da je skupni rezultat proizvodnje v preji in tkaninah dosežen s 104 % planskih zadolžitev. S prodajo te proizvodnje smo ustvarili 3,7 milijarde dinarjev celotnega prihodka ali 136 % predvidenega s planom. Za letošnje leto izredno pomembno področje naših aktivnosti in zadolžitev je izvoz, katerega smo na konvertibilno področje na podlagi usklajenega plana v Samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino izvršili s 103 %, kar lahko z ozirom na pogoje, v katerih smo delali, na strukturo tega izvoza, na možnosti plasmaja naših tkanin predvsem na zahodnem tržišču, smatramo kot primeren uspeh delovne organizacije in vključitev v napore širše družbene skupnosti za rešitev zunanje trgovinskih in bilančnih problemov. V skladu z usmeritvami in možnostmi smo uvoz iz konvertibilnega področja na podlagi usklajenega pla-

na v Samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino izvršili v višini 87 %, dočim je skupni uvoz iz konvertibilnega in klirinškega področja realiziran s 78 %. Iz tega tudi izhaja rezultat pokritja uvoza z izvozom, ki znaša za konvertibilno področje 113 skupaj za konvertibilno in klirinško področje pa 80. Razumljivo, da so se taki proizvodni in poslovni rezultati odražali tudi na rasti osebnih dohodkov v delovni organizaciji, kjer smo se iz letnega povprečja v letu 1982, ki je znašalo 14.400 dinarjev, povzpeli v letu 1983 na letno povprečje 19.800 din. Pogled na navedene številke in rezultate bi nas lahko navdal z optimizmom in zadovoljstvom. Posebej še, ker nam je uspelo ne samo ohraniti, temveč tudi utrditi osnovno smer naše proizvodne in poslovne politike, to je uvajanje dohodkovno donosnejših proizvodov, uvajanje novih tkanin in struktur in prilagajanje proizvodnje zahtevam tržišča, tako tujega kot domačega. Usmeritev na povečanje izvoza in na zadovoljevanje reprodukcije bo tudi v prihodnje nalagala nadaljnje napore za tako proizvodnjo, ki bo na tržišču našla svoje mesto in vzbudila interes pri potrošniku ter seveda delovnemu kolektivu prinesla tudi ustrezen dohodek za tekoče delo in razvoj.

Dejal sem že, da izvajamo dokaj obsežna investicijska vlaganja v energijo in posedobitev proizvodnje. Posebej pomemben je skorajšnji ključek investicije v kotlarstvo in plinovod, ki bo za nas pomenil veliko stabilnost v potrebni energiji, za okolje pa odstranitev enega glavnih virov onesnaževanja v Kranju. Z ustrežno organizacijo, angažiranjem izvajalcev in plačilom investicijskih zneskov bomo uspeli to težko in drago investicijo končati v točno predvidenem roku, kar so od nas pričakovali predvsem občani Kranja. Tudi vlaganja v tkalnico tečejo v predvidenih rokih in bo njihova realizacija prav gotovo pomenila pomemben prispevek k odstranitvi enega naših proizvodnih problemov, to je kvaliteta proizvodnje. Žal nam vlaganja v plemenitilnico ne tečejo v predvidenih rokih in dinamiki, zato bodo ta vprašanja v prihodnjem letu morala biti predmet posebne pozornosti.

Tudi v letu 1984 bomo morali ob sicer enako, če ne še

bolj zaostrenih pogojih gospodarjenja, vložiti vse napore za nadaljevanje modernizacije proizvodnih naprav, ker ob tej stopnji zastarelosti strojev ne bomo mogli slediti zahtevam tržišča oz. kupcev. Povsem razumljivo pa je, da napredka ne prinašajo samo novi stroji, temveč tudi prizadevanje za nadaljnji razvoj samoupravno družbeno ekonomskih odnosov, ki morajo biti dogovorjeni in opredeljeni v ustreznih samoupravnih aktih, razvoj prinašajo ustrezni kadri, sposobni in za delo pripravljeni člani kolektiva, ustrežna stopnja organiziranosti, nagrajevanje za opravljeno delo, tehnološka in delovna disciplina, gospodaren odnos do surovin in re-

produksijskih sredstev, itd. Čim bolj bodo tudi ta vprašanja predmet vsakodnevnih skrbi slehernega delavca, službe, organa ali organizacije, toliko uspešneje bomo urejali tekoče probleme, predvsem pa si ustvarjali solidno osnovo za prihodnost — kot homogen in enoten kolektiv s kvalitetno proizvodnjo in primerno poslovno afirmacijo.

Ob koncu — zahvala vsem sodelavcem za delo in sodelovanje v letu 1983 z željo, da bo to v zahtevnem 1984. letu še pristnejše in odgovornejše. Vsem skupaj pa veliko osebne sreče in zadovoljstva v nastopajočem letu.

Slavko Zalokar
glavni direktor

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE

podeljuje ob 30-letnici
prostovoljnega
krvodajalstva

priznanje

ZASLUGE ZA KRVODAJALSTVO

Tov.

za dolgoletno plemenito delo
pri razvijanju solidarnosti
med ljudmi
na področju krvodajalstva

Skupščina RK Slovenije
predsednica
Ivica Znidaršič

Ivica Znidaršič

Ljubljana, 1983

Občinska organizacija Rdečega križa Kranj je v soboto, 19. novembra, priredila proslavo, s katero so obeležili 30 let prostovoljnega krvodajalstva na Slovenskem.

Na proslavi so odlikovali preko dvesto krvodajalcev in aktivistov Rdečega križa in se jim tako zahvalili za njihovo humano delo. Tudi naša delovna organizacija je prejela priznanje ZASLUGE ZA KRVODAJALSTVO in sicer za dolgoletno plemenito delo pri razvijanju solidarnosti med ljudmi na področju krvodajalstva.

R. G.

TOZD v letu 1983

Predilnica

Izteka se leto 1983, za katero lahko rečemo, da ni bilo lahko, saj je bilo treba vsekozi trdo delati, marsikdaj pa tudi improvizirati, da smo lahko izpolnili kar največ nalog in želja, ki jih je od nas zahtevalo izvozno in domače tržišče.

Letošnje leto smo največ naporov in časa vložili v pravočasno zagotovitev osnovnih surovin. Vseskozi nas je pestila negotovost, saj so se težave zgrinjale ena za drugo. Najprej nas je presenetilo obvestilo, da bo cca 80 % ruskega bombaža dobavljeno šele ob koncu IV. kvartala, vendar le-ta v času ko to pišem, ni niti še najavljen. Računali smo tudi na ponujeni ameriški bombaž, ki je zaradi »jugoslovanskih specifičnosti« prispel šele v mesecu novembru — tik pred popolno porabo vsega razpoložljivega materiala. Da je bila stiska popolnejša, pa je požar koncem avgusta v Incelu prekinil tamkajšnjo proizvodnjo staničnega vlakna, in so dobave seveda takoj izostale. Le izredno hitri akciji nabavnega sektorja se moramo zahvaliti, da smo uspeli nabaviti na zunanjem trgu nadomestne količine in

se s tem izognili neizogibnim zastojem.

Kljub naštetim spremljajočim težavam smo letošnje leto vseskozi obratovali in bomo predvidoma zaključili leto 1983 z naslednjimi rezultati:

Skupna proizvodnja preje bo znašala cca 3.261 efektivnih ton preje in okrog 5.324 baznih ton preje. To pomeni, da bo osnovni plan dosežen z 99,5 % v efektivnih kg in 101,8 % v baznih kg. V primerjavi z letom 1982 pa bo izdelano enake količine preje v ef. kg in cca 116 ton preje več v baznih kg.

Podatek za presežene bazne kg nam pove, da smo predli nekoliko tanjšo prejo kot leto poprej.

Vsa ta proizvodnja pa ni zadostovala vsem domačim potrebam in smo poleg tega nakupili dodatno preko 200 ton bombažne preje, poleg tega pa z različnimi kompenzacijami še nadaljnjih 25 ton. Približno 80 % kupljene preje smo doma tudi previli in umirjali.

Za vso našeto proizvodnjo smo poleg rednega dela opravili tudi preko 21.000 ur dela v prostem času (proste sobote, nedelje ali prazniki). S tem delom smo reševali kritične situacije, ki so na-

stajale na ozkih grlih v predpredilnici, previjalnici, sukalnici in v zadnjem četrtletju tudi na prstančnih strojih. Kljub temu pa smo iskali dodatne usluge v sukanju od zunanjih partnerjev za preko 30 % naših potreb.

Že nekaj let se naša proizvodnja vedno bolj prilagaja modnim tendencam, kar se v končni fazi odraža tudi na rezultatih poslovanja. Prav tu pa že prihajamo v situacijo, ko ne moramo zadovoljiti vseh potreb, ker nam zmogljivosti ne dopuščajo. Zaradi tega se bo nujno potrebno čimprej odločiti za dopolnitev strojnega parka v smeri odprave ozkih grl. S tem bomo v naši ponudbi lahko napravili velik korak naprej, vendar pa moramo predhodno storiti naslednje:

— urediti kapacitete za sukanje tako, da ne bomo odvisni od dragih uslug,

— urediti agregat za čiščenje vseh bombažnih odpadkov in jih vključiti v normalni proces

— zamenjati iztrošene flajerje Ingolstadt, ki imajo po 40 vreten — s sodobnim visokoproduktivnim strojem,

— pristopiti k rekonstrukciji vseh tistih prstančnih strojev, kjer so raztezala v obratovanju že preko 20 let in so dotrajana,

— pristopiti k večji obnovi previjalnih strojev z elektronskimi čistilci vred.

S tem smo našli nekaj najbolj nujnih nalog, katere

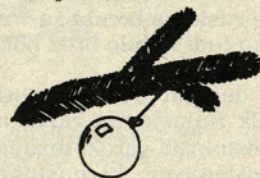
moramo kar najhitreje urediti, saj so vsa vezana na uvoz. Z domačimi podjetji pa se mora urediti obnova klimatske naprave — predvsem v traktu »A«, transportne opreme in zunanje manipulacijske prostore.

Logično je, da smo poudarili predvsem na potrebe naše TOZD, saj je prav to tisto, kar nam pri delu povzroča največ težav. S področja investiranja smo v letu 1983 opravili naslednje naloge:

— dokončno smo instalirali in dali v pogon sukalni stroj z dvojkilko, ki že od začetka februarja nemoteno teče v treh izmenah,

— od tekstilne tovarne Senožec smo odkupili križno previjalni stroj Leesona s 96 vreteni, kjer je ta stroj nad 8 let čaka na montažo. Z usposobitvijo in predelavo od mehanskega na elektronsko čiščenje smo povečali zmogljivosti elektronskega čiščenja preje,

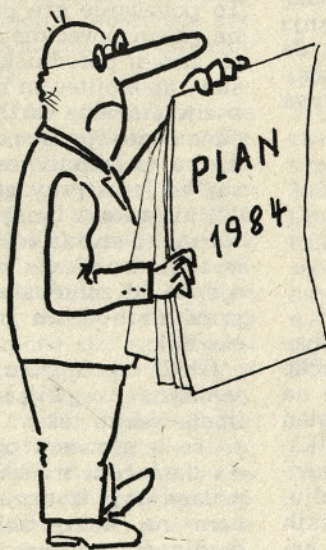
— poizkusno smo nabavili nekaj kontejnerjev za transport preje, ki pa so še na preizkušnji.

To je žal vse. Firma Krušik nam dolguje izdobjo 4 kom raztezalk, za katere pa

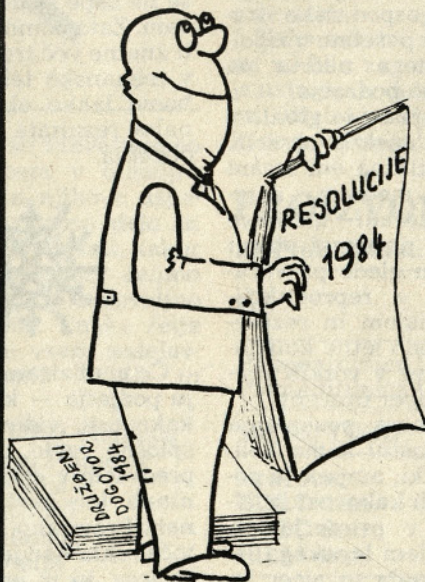
(Nadaljevanje na 4. strani)

ŠE PRED NAŠIM ŠTETJEM SO NA KITAJSKEM IZNAŠLI PAPIR NEKAJ ZARES TRPEŽNEGA ...

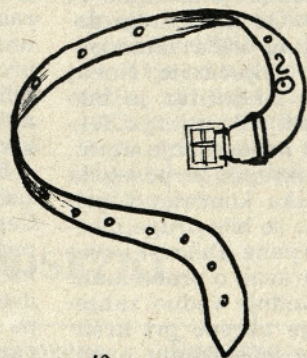

PAVLA P.

TAKO JE NASTAL TUDI PREGOVOR: PAPIR PRENESE VSE .

ZATO, ZA ŠALO IN ZARES

1. Kaloga

1.1.1984

edn. dvojina množina

1. zategujem	zategujeva	zategujemo
2. zateguješ	zategujeta	zategujete
3. z...?	?	?

(Nadaljevanje s 3. strani)

zahteva devizno participacijo.

Ponovno moramo ugotoviti, da na področju posodabljanja strojnega parka preveč zaostajamo. To smo brez izjeme ugotavljali vsi, ki smo imeli priložnost videti razstavo »ITMA« 83 v Milanu. Če bomo hoteli slediti kvaliteti in produktivnosti v svetu, nas čakajo na tem področju še velike naloge.

Če se na kratko ponovno ozremo na opravljeno delo v iztekajočem se letu, ugotovimo lahko še naslednje:

- kvaliteta poliestra domačih proizvajalcev stalno niha in posledice so hude in se kažejo v končnem rezultatu,

- stanično vlakno od Incela smo predelovali le z vključevanjem mešanja v Litiji,

- vključevanje IV. in VI. sorte ruskega bombaža v mikanko tudi ni bilo brez posledic,

- delovni dosežki posluževalk flajerjev in raztezalk so čestokrat vzrok težavam in posledicam, ki nastopajo na tej fazi predelave,

- in končno — neugoden vpliv ima tudi izostajanje z dela, saj se soočamo z najvišjim odstotkom v delovni organizaciji, v primerjavi s prejšnjim letom pa je trend še vedno v porastu. Za našo TOZD prav tako ne moremo oceniti, da se umirja fluktuacija, saj je letos (do 10. 12.) vstopilo 77 delavcev, ter dodatno 5 mazalcev (zaradi reorganizacije te službe), v istem času pa je izstopilo 74 delavcev. Od izstopov je dobra tretjina odšla samovoljno oz. z izključitvijo. Nekaj primerov izključitve je bilo tudi zaradi odklanjanja dela in zaradi nedoseganja norm. Po teh ukrepih je posegala disciplinska komisija v primerih, ko so bile druge možnosti izčrpane. Delavski svet je v razpravah o problematiki proizvodnje vedno zahteval stroge ukrepe pri kršitvah in nespoštovanju naporov za vestno in kvalitetno delo, kar je osnova naše bitke za stabilizacijo.

Na splošno je delavski svet temeljne organizacije aktivno obravnaval vsa dogajanja v TOZD-u in dajal koristne pobude za razreševanje določenih problemov. Letošnje leto se je delavski svet povprečno sestajal 2 krat mesečno in pri svojem delu vključeval tudi družbe-

nopolitične organizacije, zlasti sindikat.

Praksa je pokazala, da prav na tem področju še ni vse storjeno in da bo potrebno še mnogo naporov za dosego višje stopnje pripadnosti. S tem razumemo več discipline, boljše kvaliteto in produktivnost. Če hočemo, da bomo v naših prizadevanjih uspešni, moramo vsekakor bolje in več delati. Tu je boj neizprosni in kdor tega ne bo spoštoval, mora računati, da mu v tej sredini ni mesta. V prihodnjem letu nas čakajo še večji napore, če hočemo, da bomo dosegli vsaj take rezultate kot v letu 1983.

Ob vstopu v novo leto želimo vsem sodelavcem v TOZD Predilnica, v imenu vseh nas pa tudi vsem sodelavcem v delovni organizaciji — srečno in uspešno novo leto 1984.

Najboljše želje pa pošiljam tudi vsem našim upokojencem, da bi jih tudi v novem letu spremljalo zdravje, tako da se bomo ob naših snidenjih še srečevali v lepem razpoloženju.

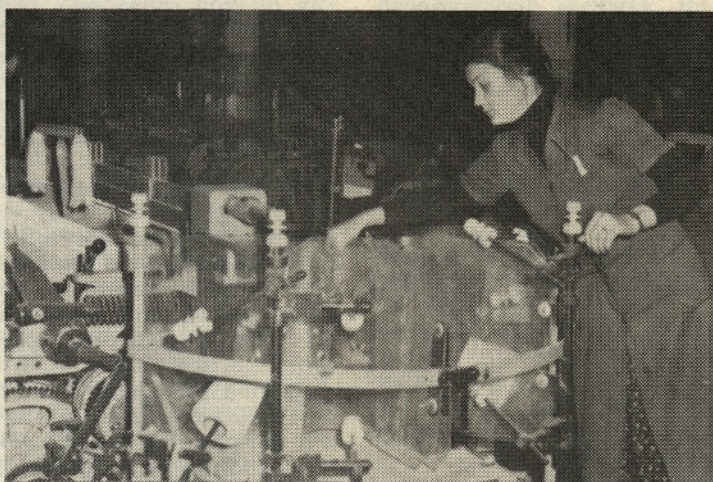
Vodja TOZD
predilnica
Boris Pertot, ing.

Tkalnica

Letošnje poslovanje temeljne organizacije lahko ocenimo kot zadovoljivo. Doseženi proizvodni in poslovni rezultati jasno dokazujejo, da se je temeljna organizacija v celoti vključila v stabilizacijska prizadevanja za uresničitev dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, še posebno o izpolnitvi izvoznega načrta na konvertibilno področje.

Proizvodnja se je gibala v začrtanih planskih okvirih. Čeprav je bila na eni strani podvržena močnim spremembam zaradi menjave asortimana, na drugi strani pa pritiskom glede pravočasne oskrbe z reprodukcijskim materialom in rezervnimi deli, bodo letne količinske zadolžitve v votkih presežene za dober procent.

Za uspešnost poslovanja pa niso zadostni samo količinski dosežki, ampak je pomembna tudi kakovost izdelkov, ki je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta močno padla in sicer za 2,4 %. Padec tehnične kvalitete gre brez dvoma na račun neustreznih surovin (ce-

Novoletni razgovor

VASILJKA VASIČ, tkalka v obratu II, se je zaposlila prvič v Tekstilindusu pred devetimi leti. Dosedaj je tkala pestre karo tkanine na statvah R-4, ki so bile po investicijskem programu pred kratkim izločene iz proizvodnje. Zadnji teden se uvaja na novomontiranih ruskih brezčolničnih statvah. Tudi z Vasiljko je tekel pogovor o kvaliteti, obenem pa tudi, s kakšnimi občutki se privaja na nove stroje.

»Za tkalko je najbolj pomembna kvaliteta preje. Če je dobra, ne prihaja do pretrgov in obratno. Nič manj pomembno ni kvalitetno vzdrževanje strojev, seveda pa kvaliteta zavisi predvsem tudi od prizadevanja posamezne delavke.

Novih stavev dobroba še nisem spoznala, ker se nanje šele privajam, občutek pa imam, da bo šlo!«

la, sintetike, bombaža) zahtevnejšega asortimana, ki mora ustrezati vsem načinom tehnološke obdelave tkanin v plemenitilnici in končno tudi na račun mlajšega tkalskega kadra, ki se nahaja še v fazi priučevanja. Vsi ti problemi pa za temeljno kot delovno organizacijo ne morejo dobiti končnega opravičila. Res je, da se je zahtevnost tehnološke obdelave tkanin premaknila na višjo raven, toda dejanska ustvarjalnost kakovosti (od zasnove artikla do končne izdelave), pa najbrž zaenkrat še ne uspe slediti tem zahtevam. Zato bomo morali vložiti znatno več truda in znanja v mehansko tehnologijo, da bomo lahko obdržali nominalne rezultate iz preteklega obdobja.

Če analiziramo — na nivoju podjetja — kritične točke kakovosti, vidimo, da je na splošno zelo slab izplen predvsem v enobarvnih tkaninah ter pestrih srajčevinah. Prav tako so zaskrbljujoče reklamacije inozemskih kupcev, ki iz leta v leto naraščajo in bodo letos znašale cca 0,5 % polne vrednosti od vsega izvoza.

Zavedati se moramo, da neustrezna kakovost, ki ima svoja žarišča tudi v tkalnici, kviri ugled delovne organizacije in da bo spričo sedanjega gospodarskega položaja prodaja čedalje bolj otežkočena in da bodo odjemalci predvsem izločili tiste dobavitelje, ki ne dosegajo svojih poslovnih norm. Zato bomo morali vložiti vse sile, da odpravimo subjektivne napake, ki se pojavljajo na vseh tehnoloških področjih v temeljnih organizacijah.

Povprečni obseg zaposlenosti se je v temeljni organizaciji povečal za slabe 4 %. To povečanje gre predvsem na račun povečane odsotnosti zaradi porodniških dopustov, upokojitev in reorganizacije mazalne službe. Povečana zaposlitev se odraža tudi na produktivnosti dela, saj bo letos prav gotovo za 3 % nižja kot v lanskem letu. Na njeno znižanje je vplivalo tudi drobljenje proizvodnje, ki je zahtevala na pripravljalnih fazah troizmensko delo.

Glede izpolnjevanja rokov temeljna organizacija ni imela večjih težav. Zamude so se v glavnem pojavljale na domačem tržišču zaradi prilagajanja izvoznim potrebam na konvertibilno področje. Razumljivo je, da se bo tudi v bodoče vodstvo TOZD Tkalnice prilagajalo sistemu planiranja, ki zasle-

duje interese delovne organizacije.

Iz devetmesečnega finančnega rezultata TOZD tkalnica je razvidno, da bo temeljna organizacija tudi v tem letu — kljub težavam — dosegla pomembne rezultate. Celotni prihodek se bo povečal napram letu 1982 za dobrih 60 %. V istem razmerju se bo povečal tudi dohodek in čisti dohodek na delavca. Iz kazalcev za izkazovanje rezultatov dela delavcev in poslovanja TOZD je razvidno, da se bo povečala tudi akumulacija v primerjavi z dohodkom in čistim dohodkom za dobrih 20 %. Osebni dohodki in sredstva za skupno porabo pa za eno tretjino. Nadalje je pomembno omeniti tudi ostanek za sklade, ki bo v primerjavi z lanskim letom za cca 90 % večji. Poudariti je treba, da so pri predlagani delitvi upoštevana resolucijska načela in okviru družbenega dogovora. Upamo, da bomo tudi v bodoče s svojim delom — ne glede na zaostrene razmere poslovanja — utrjevali gospodarsko moč temeljne in delovne organizacije in tako izpolnili norme, ki so predvidene v Dogovoru o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1984.

Investicijska dejavnost je bila v letu 1983 zelo razgibana. Poleg ruskih STB statev so bile nabavljene tudi češke OK statve za tkanje širokih pestrih in karo tkanin. Za potrebe obeh tkalnic pa sta bila nabavljena tudi dva snovala za širinsko snovanje in štirje privezovalni stroji. Z aktiviranjem novih kapacitet pa se količinska proizvodnja v temeljni organizaciji ne bo spremenila. Se naprej bomo letno proizvajali cca 25 milijonov m² surovih tkanin, za kar bomo potrebovali 1164 statev, od teh jih bo 302 brezčolničnih (obstoječe stanje 1416 statev s 112 brezčolničnimi).

Sedaj, ko je v okviru temeljne organizacije realiziran tako pomemben investicijski program, bo treba v nadaljnjem obdobju vložiti čim več strokovnega znanja, da bo ta investicija dala optimalne rezultate. Zavedati se moramo, da bo prehod na brezčolnične statve zahteval znatno večji strokovni napor kot pred petindvajsetimi leti, ko smo začeli v našem podjetju uvajati avtomatske čolnične statve. Prav tako pa se je treba zavedati, da bo ta investicija in ostale, ki se izvajajo na nivoju delovne organizacije, bistveno spremenila tudi vrednostno strukturo

proizvodnih stroškov v temeljni in delovni organizaciji in da bo njihovo pokritje treba najti v višji stopnji produktivnosti dela in tržno prodajnem asortimentu, ki bo zagotavljal tudi ustrezno akumulacijo. To so osnovni gospodarski in tehnični parametri, ki bodo pomagali vzdrževati gospodarsko moč in finančno likvidnost delovne organizacije na ustrežni višini.

Kaj pa nas čaka v prihodnjem letu? Brez dvoma bomo morali vložiti vse sile za zagotovitev kvalitetne proizvodnje in njenega uveljavljanja na izvoznem in domačem tržišču. Gospodarski načrt delovne organizacije za leto 1984 postavlja proizvodni program na višjo kakovostno raven, zato bodo tudi delovne zadolžitve zahtevnejše in odgovornejše, še posebej v pogledu tehnične kakovosti, ki je pokor za dober plasm naših izdelkov na izvoznem in domačem tržišču.

Da bi se tudi v bodoče lahko učinkovito vključevali v stabilizacijska prizadevanja, bomo morali ob podpori samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij nadaljevati z uresničevanjem ključnih vprašanj, kot so: izdelovanje dobre kvalitete izdelkov, čim boljša izraba delovnega časa in proizvodnih zmogljivosti, ter varčevanje z reprodukcijskim materialom in energijo. Kajti le na ta način bo temeljna organizacija ustvarila realne možnosti za učinkovito poslovanje in povečanje dohodka v naslednjem obdobju.

Ob koncu se zahvaljujemo vsem delavcem v temeljni organizaciji za njihovo uspešno in ustvarjalno delo in jim ob tej priložnosti, kakor tudi upokojujencem, želimo srečno, zdravo in zadovoljno novo leto 1984. Enake želje izrekam tudi vsem sodelavcem v ostalih TOZD in DSSS.

Vodja TOZD Tkalnica
Stane ing. Primožič
Obratovodja
DE tkalnica I
Jure Belančič
Obratovodja
DE tkalnica II
Luka Nikolič

Plemenitilnica

Poslovno leto 1983 se je več ali manj izteklo, zato je prav, da pregledamo izvršitev zadanih nalog in oblikujemo tudi ukrepe za plan 1984.

Samo delo in izvrševanje zadanih nalog so med letom zelo motili spreminjajoči se ukrepi pridobivanja in razpolaganja z devizami, ki so bili dokončno oblikovani v juliju in sprejeti z Zakonom o devizah.

Tako oskrba s kemikalijami ni bila zagotovljena, kar je ustvarjalo določene težave pri izdelavi naročil za izvoz in reprodukcijo, za premosti-

tev teh zamud pa je bilo potrebno organizirati tudi delo v nadurah, ob nedeljah in praznikih, tako da se razpentalno sušilni stroji v DE Plemenitilnica I skoraj niso ustavili.

Izvoznim nalogam in zadolžitvam po dispozicijskem planu je bilo posvečeno največ skrbi, zato je bil količinski plan tudi realiziran, tehnična kvaliteta pa je dosežena nižje od načrtovane in je nižja od dosežene v letu 1982, kar je neugodno vplivalo na izvrševanje dispozicij, ki so bile sicer fizično v celoti dosežene.

PROIZVODNI DOSEŽKI

a) Proizvodnja:

DE	Načrtovana proizvodnja	Dosežena proizvodnja	Planska izp. v %
Plemenitilnica I	17,720.000 tm	19,000.000 tm	108
Plemenitilnica II	5,280.000 tm	5,500.000 tm	105
Skupaj TOZD	23,000.000 tm	24,500.000 tm	108
Gravura:			
ROLO dess.	282	296	105
ROTO dess.	291	290	100
FILM dess.	67	72	107
Skupaj	640	658	103

(Nadaljevanje na 6. strani)

Plemenitilnica

(Nadaljevanje s 5. strani)

b) Kvaliteta:

DE	Načrtovana v %	Dosežena v %
Plemenitilnica I	98,8	92,5
Plemenitilnica II	85,0	80,0
Skupaj TOZD	91,6	89,8

DE Gravura je imela reklamacije tiskarne za 44 desenov.

c) Delovna sila:

V letu 1983 je vstopilo 43 delavcev, izstopilo pa 43 delavcev. Od tega:

	Vstopilo	Izstopilo
DE Plemenitilnica I	21	25
DE Plemenitilnica II	19	14
DE Gravura	3	4
Skupaj TOZD	43	43

Podatek kaže na fluktuacijo delovne sile, ki tudi vpliva na proizvodne rezultate, medsebojne odnose in na število nezdov pri delu.

d) Število izvršenih nadur:

DE Plemenitilnica I	8.542
DE Plemenitilnica II	4.242
DE Gravura	410
Skupaj TOZD	13.194

V istem obdobju leta 1982 je bilo izvršeno 14.230 nadur.

PRODUKTIVNOST:

Proizvodnost na uro zaposlenega na delu je znašala lani 30,35 m², letos pa 31,54 m² kar pomeni dvig za 4 %. Z akcijskim načrtom za srednjeročno obdobje 1981—1985 smo si zadali naloge, da bo znašala proizvodnost 36,00 m². Da bomo to dosegli, bo treba doseči še večjo univerzalnost kvalificirane delovne sile, ki bo lahko obvladovala stroje v belilnici, barvarni in tiskarni, doseči bo treba pravočasno izdajo dispozijskih planov in zagotoviti boljšo kvaliteto surovih tkanin.

INVESTICIJSKA DEJAVNOST IN VZDRŽEVANJE STROJEV

Investicijska dejavnost je bila v glavnem usmerjena k nabavi manjših transportnih sredstev in pa gradnji prizidka plemenitilnice. Obrat plemenitilnice je zelo iztrošen in je za nekatere stroje, vsled dotrajanosti, zadnji čas, da se zamenjajo.

Sprememba asortimana v prid pestro tkanin tkanin in gladko barvanih narekuje nujnost nabave kontinuirne širinske belilnice, ki mora zagotoviti ustrezno pripravo in beljenje blaga za kvalitetno barvanje in tiskanje.

Druga nujna investicija je širinski kontinuirni barvni stroj, ki bi omogočil kvaliteto izdelavo artiklov za izvoz in JNA.

Sanforizirana naprava pa bi omogočila porast pestro tkanih tkanin, ob uvedbi STB statev v tkalnici, pripomogla bi tudi k znižanju porabe kemikalij za apretiranje iz uvoza. Med vsemi proizvodnimi obrati je tehnološko in strojno TOZD Plemenitilnica najbolj zastarela in znaša njena neodpisana vrednost osnovnih sredstev le še 17 %. Dotrajanost strojev in naprav pa tudi povzroča veliko zastojev in popravila se vsled obsežnosti odlašajo iz meseca v mesec, kar povzroča škodo v proizvodnji. VES je v letošnjem kolektivnem dopustu lahko izvršil le cca 65 % planiranih naročil in remontov strojev, ki so bili nujno planirani s strani TOZD Plemenitilnica.

Ta podatek nam kaže na močno iztrošenost strojev v TOZD Plemenitilnica, saj za nekatere, vsled zastarelosti, ni več možno nabaviti rezervnih delov.

KAJ NAS ČAKA V LETU 1984

Obveznosti do rezultatov lastnega dela zahtevajo vedno boljšo organizacijo proizvodnega procesa, v kateri

mora vsak zaposleni prispevati svoj maksimalni doprinos. Le boljše delo lahko pripomore k razreševanju gospodarskih problemov in izpolnjevanje naših obveznosti do plana je edino, ki nam zagotavlja nadaljnjo oskrbo z materialom in s tem nemoteno delo.

Naše glavne delovne naloge v letu 1984 so:

- povečanje izvoza, predvsem na konvertibilno področje
- dvig produktivnosti
- zmanjševanje porabe in znižanje materialnih stroškov
- zaposlovanje mladih delavcev in preprečevanje brazposelnosti
- dvig kvalitete našim izdelkom.

To so naloge, s katerimi se spopadamo dnevno v proizvodnji, ki jih pa moramo do-

grajevati v naših bolj zaostrenih pogojih gospodarjenja in dela.

Te naloge bodo izvedljive s skupnim prizadevanjem vseh zaposlenih, s ciljem, delati tako blago, ki omogoča dohodek kot ga imajo ostali delavci v občini Kranj.

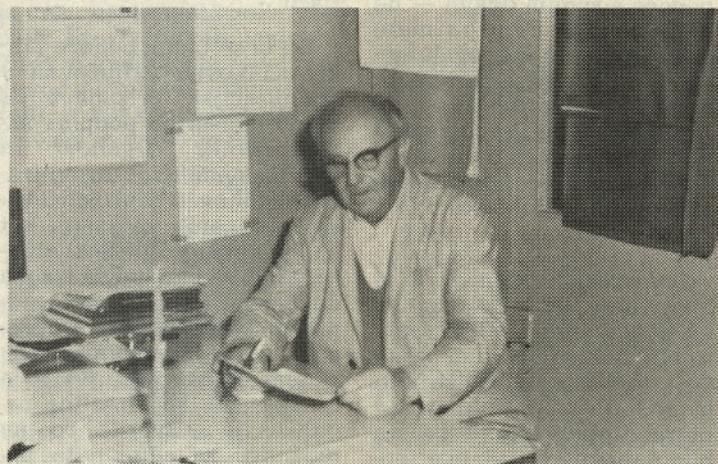
Za dosežene rezultate in prizadevnost v letu 1983 se vsem zaposlenim zahvaljujemo, predvsem delavcem in delavkam, ki so bili pripravljeni delati v nadurnem in nočnem času.

Vsem našim delavcem, sodelavcem v ostalih TOZD in DS SS, upokojencem in poslovnim sodelavcem želimo

VESELO IN GOSPODARNO NOVO LETO 1984.

Vodja TOZD:
Jošt Bajželj,
dipl. org.

Kje nas najbolj čevelj žuli?

DUŠAN ŠTIGLIC je zaposlen v naši delovni organizaciji od 1945. leta dalje in opravlja dela in naloge v končni fazi proizvodnje t.j. v adjutirnem oddelku obrata II. Prihodnje leto bo odšel v zaslužni pokoj.

Kvaliteta gotovih izdelkov je bila v letošnjem letu nenehno na tapeti in je predstavljala naš skupen »žulj št. 1«, zato ni naključje, da je naš noveletni razgovor potekal o tej temi.

Ob dolgoletni praksi ostremu očesu tovariša Štiglica bolj malo uide, saj dobro loči od kod napaka na blagu izvira, pa najsi jo ima na vesti predilnica, tkalnica ali plemenitilnica:

»Ugotovljen procent kvalitete je mnogo odvisen od strukture artikla. Pri določenih vzorcih se lahko mnogo napak prikrije in obratno: pri nekaterih so napake bolj vidne in dosežemo komaj 78 % I. kvalitete. Menim, da so najbolj pogoste napake, ki izvirajo iz predilnice. Zaradi neenakomernega vitja

preje prihaja do odebelenih mest v tkanini, kar se pozna potem v celotni osnovi. To pogojuje v nadaljevanju tudi tkalniške napake, kjer pridajo tudi svoje: predvsem redke in goste proge. Na koncu pa jih pridajo še plemenitilnica v končni fazi proizvodnje. Prvo mesto zasedajo napake zaradi umazanije (bolj po domače šlamparije). Tkanine se umažejo ponavadi pri transportu, nakar zataji priprava tkanin za barvanje (belilnica in barvarna), končni rezultat pa nam je tako poznan. Prepričan sem, da bi bili rezultati v pogledu kvalitete lahko dosti boljši, če bi se v tem pogledu tudi vodstvo malo več prizadevalo.

Vesel sem, da se tekstilci prav v sedanjih težkih pogojih gospodarjenja kljub vsemu lahko pohvalimo z dobrimi rezultati, saj smo bili leta nazaj navajeni veliko slabših časov. Taki rezultati delavcem vlivajo zaupanje in voljo do dela, predvsem pa tudi pripadnost kolektivu.«

STONE RAMOVŠ je vodja adjustirnega oddelka v obratu I, o kvaliteti oziroma ne-kvaliteti našega dela pa meni naslednje:

»Napake izvirajo praktično iz vseh faz proizvodnje: predilnice, tkalnice in plemenitilnice. Prepričan sem, da bi najmanj polovico napak odpravili z boljšim delom, zato bi morali v odpravo tega problema usmeriti vsa naša prizadevanja. V zadnjem času se je začelo ostreje ukrepati, izvajajo pa se tudi že določene sankcije, vendar se pri rezultatih zaenkrat še ne pozna bistvenega napredka. Premalo se zavedamo izgub, ki nastajajo ob reklamacijah, saj pri tem ne izgublamo samo dohodka, temveč tudi naš ugled oziro-

ma renome, katerega sicer lahko hitro izgubimo, težko pa ga pridobimo nazaj.

Napake, ki izhajajo iz predilnice, so najpogostejše zaradi niansirane preje, nenakomernega vitja ipd., v tkalnicah pa povzročajo napake mešan votek ter neočiščene viseče niti, ki povzročajo težave pri nadaljnji predelavi. V končni fazi predelave zadnji čas prihaja največ napak iz barvarne, kar je pogojeno s podatkom, da izdelujemo vedno več tudi enobarvnih tkanin, pri tem pa so napake takoj vidne (varian-te odstopajo od dispozicij. Zelo pogoste napake kot so gube in mercerizacijske proge pa brez dvoma lahko tudi v tem obratu pripišemo »šlampariji«.

Nesreče v novembru

Keleman Draginja, zaposlena v TOZD Predilnica, se je poškodovala na poti na delo, ko jo je na prehodu za pešce zbil avtobus.

Vzrok: nepredvidnost voznika avtobusa.

Odsotnost z dela: od 19. 11. 1983 dalje.

Plestenjak Marija, zaposlena v TOZD Predilnica, pri delu in nalogah »predpredenje«, se je poškodovala pri praznjenju odpadkov izpod čistilne priprave in se je pri tem vbodla v desno dlan ob iglico, ki je bila med odpadki.

Vzrok: Pomanjkljivo vzdrževanje čistilne priprave.

Odsotnost z dela: od 12. 11. 1983 dalje

Šegič Branka, zaposlena v DE plemenitilnica II na delu in nalogah »pripravljanje križnih navitkov za barvanje«, si je poškodovala gleženj desne noge pri padcu ob likaju s pitno vodo.

Vzrok: Mokra tla.

Odsotnost z dela: 14 dni.

Djukanovič Rajko, zaposlen v VES II na delu in nalogah »kovinostrugarska dela«, si je poškodoval desno oko pri demontaži tkalskih strojev. Ko je Djukanovič s sodelavcem izbijal gozdo z

brado iz utora, mu je drobce kovine, ki se je oddrobil od kladiava, priletel v oko in ga ranil.

Vzrok: Kladiivo ni bilo brezhbno (vidne so bile okrušitve).

Odsotnost z dela: od 19. 11. 1983 dalje.

Marjanac Nenad, zaposlen v DE tkalnica II na delu in nalogah »čiščenje strojev ročno«, si je poškodoval prst desne roke pri čiščenju tkalskega stroja.

Vzrok: premajhna delovna izkušnost.

Odsotnost z dela: 4 dni.

Gomboc Drago, zaposlen v VES I na delu in nalogah »električarska dela«, si je poškodoval palec desne roke, ko mu je pri polaganju električnega vodnika padel pokrov vodnika na roko.

Vzrok: nepravilen pristop k delu.

Odsotnost z dela: 2 dni.

Bizaj Milan, zaposlen v DE tkalnica I na delu in nalogah »mazanje strojev«, si je poškodoval prst na desni nogi, ko je nameščal zaščitni pokrov in mu je ta zdrsnil iz rok in padel na nogo.

Vzrok: Nepredvidnost delavca.

Odsotnost z dela: 3 dni.

Tone Mali

Naročite se na zbirko Prešernove družbe

NAJCENEJŠE KNJIGE

- 5 knjig
- 600 din broš.
- 1000 din vezane
- obročno odplačilo

1. PREŠERNOV KOLEDAR ZA LETO 1984
2. Mimi Malenšek:
JESEN V SOTESKI, povest
3. Ivan Dolenc:
ZA DOLAR ČLOVEČNOSTI, pričevanje izseljenca
4. Nada Kraigher:
IZ MOJE TRŽAŠKE MAPE, knjiga za mladino
5. France Adamič:
SPOMINI IN PRIČEVANJA o življenju in delu Louisa Adamiča

Naročilnica

Naročamo Redno letno knjižno zbirko Prešernove družbe:

- a) broširano — 600 din
- b) vezano — 1000 din

Naročnino bom poravnal:

- a) v celoti, takoj ob prejemu knjig
- b) v treh zaporednih mesečnih obrokih

Ime in priimek naročnika:

.....

Polni naslov:

Zaposlen:

Datum: Podpis:

Izpolnite, odrežite in pošljite na naslov: PREŠERNOVA DRUŽBA, 61000 Ljubljana, Borsetova 27

Pluženje v bodoče ne bo problem

V letošnjem letu smo se odločili, da za potrebe civilne zaščite, industrijskega gasilskega društva in za ostale namene delovne organizacije nabavimo dva traktorja z naslednjimi priključki: črpalka s cisterno, plug in nakladalnik.

V obratu II je bil dobavljen traktor s priključki že v polletnem času, medtem ko je v obrat I prispel 16. decembra — prav na dan, ko je začelo pošteno snežiti. Takoj smo mu pripeli plug in veseli ugotovili, da se je na prvi preizkušnji odlično obnesel. Enako so se pohvalili z novo investicijo tudi v obratu II.

Ivica Koblar

Konferenca aktiva invalidov

V petek, 25. novembra je potekala konferenca aktiva invalidov Tekstilindus. O delu aktiva je poročal predsednik Sašo Uzar, ki je med drugim dejal:

»Aktiv invalidov Tekstilindus je v okviru Društva invalidov Kranj, prostovoljna družbena organizacija, ki združuje in povezuje invalide na temelju samoupravnega združenega dela, vzajemnosti, odgovornosti in solidarnosti.

Aktiv je bil ustanovljen 4. 12. 1981, torej pred dvema letoma in ima trenutno 187 članov.

Aktiv je v svojem dveletnem delovanju deloval na najrazličnejših področjih, kot:

- na področju uveljavljanja pravic iz naslova socialne varnosti invalidov,

- na področju zaposlovanja,

- na področju preventivne dejavnosti pri odpravljanju in preprečevanju invalidnosti,

- na področju informiranja o invalidski problematiki,

- in ustvarjanja socialnih pogojev za rehabilitacijo invalidov.

Aktiv ima evidentiranih 126 invalidov III. kategorije, 38 invalidov II. kategorije, 15 delavcev z ocenjeno telesno okvaro in 8 invalidnih oseb brez statusa. Po številu zaposlenih invalidov prednjači TOZD Tkalnic, ki ima skupaj 78 invalidov in 4 invalidne osebe brez statusa. Zaradi lažjega evidentiranja se aktiv povezuje s socialno službo, kjer dobivamo redna mesečna in tromesečna poročila. Razveseljiva je ugotovitev, da število invalidov od časa ustanovitve aktiva upada, kar je tudi smisel delovanja

nja aktiva invalidov in želja nas vseh. Seveda je potrebno poudariti, da je v letu 1982/83 veliko naših invalidov odšlo v pokoj, bodisi starostno ali invalidsko.

Na področju preventivne dejavnosti v delovni organizaciji glede uporabnosti varstveno zaščitnih pripomočkov in tehnoloških izboljšav lahko ugotovimo, da se ekološka stanja v delovnih prostorih tekoče izvajajo z ekološkimi meritvami.

Na osnovi meritev se postopno izvajajo možne sanacije delovnih prostorov, naprav in delovnega okolja. V primeru, da so delavci pri delu izpostavljeni nevarnostim poškodb in zdravstvenih okvar in se delovni postopek ne more drugače urediti, pa morajo delavci uporabljati zaščitna sredstva, za katera se letno porabi 5.551,00 dinarjev.

Organizirane imamo tudi redne preventivne zdrav-

stvene preglede za vse delavce z zmanjšano delovno sposobnostjo, kakor tudi za vse ostale delavce, ki delajo na zdravju škodljivem delu. Za preventivno zdravstveno dejavnost namenjamo letno 4.805.000 dinarjev.

V letu 1982 je aktiv v sodelovanju z Obratno ambulanto izdelal predlog upravičencev do koriščenja dopusta v našem počitniškem domu Novigrad. Te usluge smo plačali 29 našim invalidom.

Komisija za socialna vprašanja dva do trikrat letno obišče svoje člane, ki so dalj časa (vsaj 2 meseca) v bolniškem staležu in jim izroči skromna darila. Za realizacijo obiskov se zahvaljujem vsem, ki nam nudijo pomoč pri izvajanju te humane akcije, saj s tem človek-invalid začuti bližino in toplino svojega kolektiva, ki mu pripada, v katerem soustvarja dobrine, ki so last nas vseh.

Tako smo pred dobrim slabim letom s strokovno službo uspeli organizirati poseben lokalni avtobus, ki vozi na relaciji delovne organizacije Planika—Iskra—Tekstilindus—avtobusna postaja za invalide II. kategorije. Obenem je tudi uspel naš predlog spremembe pravilnika o povračilu prevoznih stroškov, da se povrnejo stroški invalidom II. kategorije, ki stanujejo v oddaljenosti 1 km od DO in ne 3 km, kot je bilo dosedaj.

V tem mandatnem obdobju smo preko našega tovarniškega glasila Tekstilec in Informatorja člane kolektiva obveščali o invalidski problematiki, predlogu novega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in javni razpravi, ki se je odvijala v delovni organizaciji, našem izletu, ki ga je organiziral Aktiv v Logarsko dolino, rekreativnem kegljanju, ipd.

Izvršni odbor aktiva je v dvoletnem mandatnem obdobju imel 9 sej. Komisija za socialna vprašanja 3 seje, komisija za šport in rekreacijo pa 2 seji. Na svojih sejah je odbor, kot komisije obravnaval predvsem: predlog Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju delavcev, uporabi časa za malico invalidov II. kategorije, o dodatnem letnem dopustu za delavce, ki imajo duševno ali telesno prizadete otroke, o vključevanju delavcev brez statusa v aktiv, članarini, ipd.

Pri nadaljnjem delu bomo morali posebno skrb in pozornost posvetiti usklajevanju samoupravnih splošnih aktov delovne organizacije z novim zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, saj vemo, da novi zakon, ki določa le temeljne pravice in temelje sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, prinaša poleg ostalega tudi pomembnejše novosti na področju invalidskega zavarovanja. Republiški zakon dosledneje kot dosedanji zavezuje OZD k izvajanju ukrepov za preprečevanje invalidnosti, uresničevanju pravic na podlagi preostale delovne zmožnosti in prenaša nekatere obveznosti neposredno na OZD in določa uveljavljanje določenih pravic v OZD. Zato bodo celovito in zaključeno pravno ureditev varstva delovnih invalidov s preostalo delovno zmožnostjo predstavljali šele samoupravni splošni akti DO.

Predvideva se tudi organiziranje srečanja delovnih invalidov delovnih organizacij občine Kranj, ki bo prihodnje leto pri Trnovcu v Dupljah.»

S. Uzar

RAKOM ŽVIŽGAT BODO ŠLI
PRIHRANKI,
DA LE REGRES BI DALI SPET,
KDOR IMA PA KAJ NA BANKI,
MALO MANJ BO PRIZADET

ODLIČNA MALICA SE OBETA
MAL ZALITA, MAL POGRETA

PAVLA P.

LETO SE IZTEKA
KAKRŠNO JE PAČ BLO,
ZDAJ VSI MISLIMO NATO,
KAJ PRINESLO NOVO BO.

ITMA 83 — kaj je novega na področju oplemenitenja

Barvanje

V katalogu smo opazili, da je na ITMI prisotnih zelo veliko izdelovalcev opreme za barvanje. Ob ogledu razstave pa smo bili nekoliko razočarani, saj je bil pretežno del razstavljenih eksponatov iz tega področja namenjenih barvanju pletenin. Razstavljenih je bilo nekaj aparatov za barvanje preje, kontinuirno barvalno napravo pa smo videli le pri firmi Benninger. Verjetno je izdelava barvnih naprav za pletenine tržno zelo zanimiva in je tudi tehnološko v zadnjih letih precej napredovala. Na področju kontinuirnega barvanja tkanin pa ni bistvenih tehnoloških novosti.

Razstavljene so bile najrazličnejše »kadi z motovilom« nove generacije in jeti. Te naprave so namenjene predvsem za pletenine in lahke tkanine. Kapacitete naprav so običajno majhne (od 100 do 300 kg blaga). Uporabljajo se za predpripravo, barvanje in končno obdelavo najrazličnejšega materiala: bombaža, volne, predvsem pa sintetike. Npr. angleška firma Pegg Whiteley priporoča svoj aparat »Univerzal« za barvanje vseh vrst pletenega in tkanega materiala z majhnim fotnim razmerjem od 1:5 do 1:12. Kapaciteta 150 kg. Maksimalna temperatura je do 140°C. Vodenje tkanine oz. pletenine skozi posebno oblikovane šobe dovoljuje izredno velike hitrosti.

Na področju naprav za barvanje v kosu je precej izpopolnjen primer pokazala tudi firma THIES in ga imenovala »SOFT STREAM«.

Izboljšave napram prejšnjim izvedbam se kažejo v naslednjem:

- zelo mehka (brez pritiskov in napetosti) obdelava blaga, kar omogoča vgrajen enosmerni pogon s posebnim regulatorjem števila vrtljajev, in posebej oblikovana notranjost aparata,

- krajši čas obdelave pri manjših hitrostih blaga in pri tem še vedno odlična egalnost, kar omogoča nadpovprečna grelna hladilna sposobnost aparata in velike količine cirkulirajoče flote,

- možnost različnih flotnih razmerij 1:8 do 1:20,

- racionalno barvanje

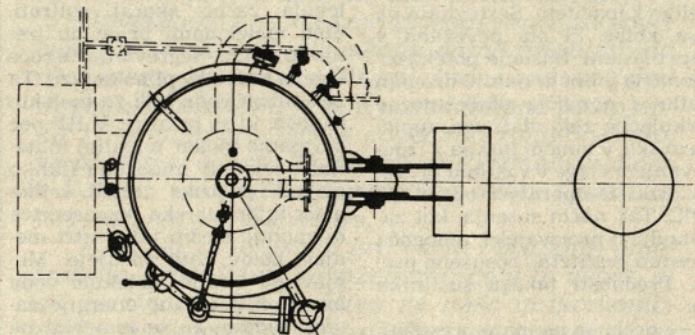
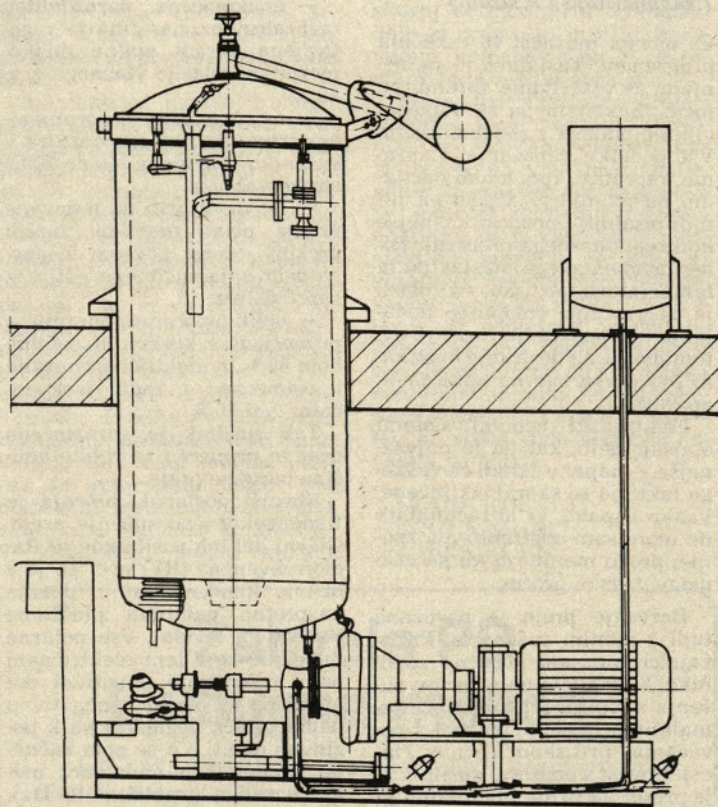
- zavzame manj prostora (racionalnejša oblika aparata) in omogoča boljše in enostavno posluževanje (precej večji, tako da ga je moč upravljati od tal).

Tak aparat izdelujejo v dveh variantah, nizkotlačni in visokotemperaturni za temperaturo do 140°C, in več velikostih: odlagalcev blaga 2×75 ali 2×100 kg blaga. Aparat je lahko samostojen ali povezan v baterijo s štiri členi. Vodenje aparata je po želji polavtomatsko ali popolnoma avtomatsko.

Tak aparat torej nudi številne možnosti mokre obdelave površinsko občutljivih tkanin in pletenin iz naravnih in umetnih materialov in njihovih mešanic za teže od 80–800 g/tekoč meter blaga.

Uporaben je za barvanje manjših količin občutljivih tkanin.

Več časa smo se zadržali pri barvnih aparatih za prejo. Na tem področju so znane in manj znane forme predstavile novosti predvsem v smeri prihrankov energije, vode ter barvil in kemikalij, kar omogočajo kratkotorni barvni aparati. Firma Thies predstavlja barvne aparate s kratkim flotnim razmerjem 1:3,5 do 1:6 z enosmerno cirkulacijo in prav tako dolgotnetne barvne aparate, vendar s skrajšanim razmerjem od 1:8 do 1:10 in obojestransko cirkulacijo. Spreminjanje flotnega razmerja se doseže z zračno blazino, kar omogoča ekspanzijski prostor, vgrajen znotraj kotla. Firma Schlumpf je prav tako ponudila izboljšan VT barvni aparat za

Shema barvnega aparata

barvanje v krajših flotnih razmerjih (max. 1:9), ki se lahko reducira do 1:4. Enaki tendenci sledijo tudi proizvajalci Obermaier, Then, nekatere italijanske firme in tudi japonska firma Hisaka.

Novost pri barvnih aparatih je tudi pri cirkulaciji barvne flote in hkrati tudi regulacije pretoka le te. Po klasičnem načinu omogoča obojestransko cirkulacijo sama turbo črplaka. Pri novem načinu pa je črplaka centrifugalna (enosmerni pretok flote), spremembe smeri cirkulacije v aparatu pa omogoča poseben element — gibljiva loputa vgrajena blizu črpalke. To novost so pokazale firme Thies, Obermaier in Schlumpf. Pri Thiesu ta element imenujejo Variator, ki ima poleg spreminjanja smeri cirkulacije flote še funkcijo:

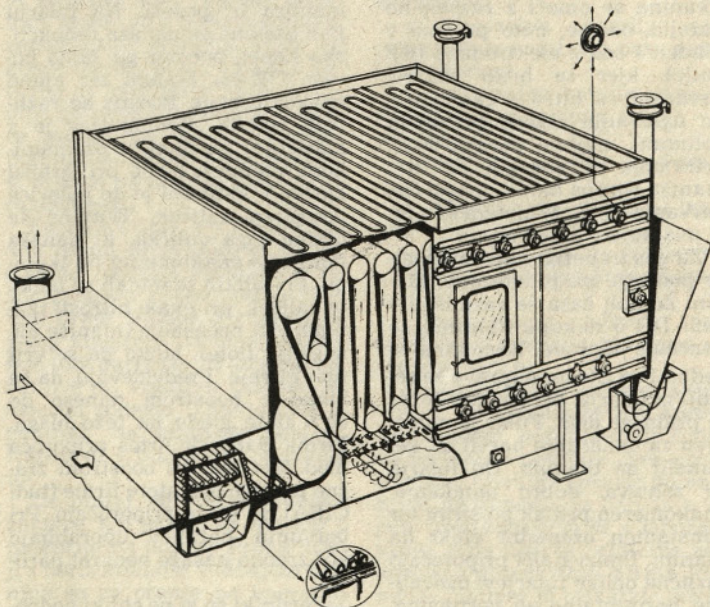
- kontroliranje dovoda pritiska
- spremembe jakosti pretoka flote
- polnjenja in praznjenja aparata

Centrifugalna črpalka visoke zmogljivosti zagotavlja zelo enakomeren pretok flote skozi material. Pri Obermaierju element imenujejo Schwenk-Flügel (gibljiva loputa), ki se lahko premika poljubno hitro v ekstremno kratkih časovnih presledkih in omogoča zelo dober, povsem enakomeren pretok flote. Istočasno pa ta element služi tudi za

spreminjanje jakosti pretoka, tako da črpalka deluje povsem mirno, brez sunkov, kar je še posebej važno pri barvanju osnovnih valjev. Pri Schlumpfu imenujejo omenjeni elementi Umschalter — njegova funkcija pa je enaka kot v prvih dveh primerih. Vse to omogoča kvalitetnejše in bolj egalno prebarvanje tako križnih navitkov, kot osnovnih valjev.

Poleg samih barvnih aparatov pa je bilo pri vseh proizvajalcih opaziti velik poudarek na avtomatskem krmiljenju barvnih in sušilnih procesov. Proizvajalci so predstavili razne krmilne sisteme. Sestavljeni pa so iz enakih delov: kontrolnih omar, računalnika, tastature, monitorja in izpisovalnika. Število kontrolnih omar je odvisno od števila aparatov. Vsak aparat mora imeti svojo kontrolno omaro, ki lahko deluje tudi samostojno brez povezave z računalnikom, saj lahko že tu nastavimo osnovne funkcije barvanja. Več kontrolnih omar oz. aparatov pa lahko povezuje računalnik. Število omar je omejeno z zmogljivostjo računalnika. Npr. francoska firma Texinox navaja kapaciteto do 30 omar oz. aparatov, ki so lahko vodeni z enim računalnikom. Programi barvanja se vstavljajo s pomočjo kartic oz. kaset. Število programov je omejeno. Japonska firma Hisa-

(Nadaljevanje na 10. strani)

Küstners parilnik

ka navaja možnost 40 različnih programov. Tastatura je namenjena za vstavljanje spreminjajočih funkcij in pa za vspostavljanje dialoga z računalnikom. Vse podatke, zapazanja, diagrame, recepture ipd. lahko odčitamo na monitorju, izpiše pa jih tudi pisalnik (možnost kasnejše kontrole barvnega procesa). Poleg avtomatskega nastavljanja temperature, pritiska, cirkulacije, segrevanja, ohlajanja, dodajanja oz. izpuščanja flote, je avtomatsko tudi doziranje kemikalij (povezava barvna kuhinja — aparat).

Elektronski krmilni sistemi olajšajo delo, kar pa je najvažnejše — napake zaradi človeškega faktorja so skoraj izključene. Vsako napako, ki jo računalnik ne more sam odstraniti, pa sporoči preko monitorja ali pa celo ustavi barvni proces.

Barvanje preje je povezano tudi z njenim sušenjem. Proizvajalci ponujajo klasične sušilnike, ki delujejo na principu sušenja s toplim zrakom pod normalnim pritiskom, pa tudi s povečanim pritiskom (firma Thies). Novost s področja sušilnikov je prikazala firma Obermaier, ki je izdelala vakumski sušilnik z veliko kapaciteto. Sestavljata ga dva kotla, ki sta povezana v zaprt sistem. Sušenje poteka izmenično v enem nato v drugem kotlu s pomočjo obojesmerne cirkulacije zelo vlažnega, toplega zraka, v končni fazi pa z izparovanjem vlage v vakumu pri zelo nizki temperaturi od 40 do 70°C. Tak način sušenja, kot zagotavljajo proizvajalci, omogoča izredno kvalitetno posušeno prejo. Prednosti takega sušilnika so:

- preja se ne more presušiti, ker je do konca sušenja v stiku z zelo vlažnim zrakom. V prvi fazi se navlaži pri prehodu skozi moker material, v končni fazi pa se dovaja nasičena para.

- preostala vlaga v suhih križnih navitkih je povsem enakomerno porazdeljena po vsem navitku

- enakomerna porazdelitev mehčalcev oz. parafina je zagotovljena zaradi stalne enakomerne cirkulacije vlažnega zraka

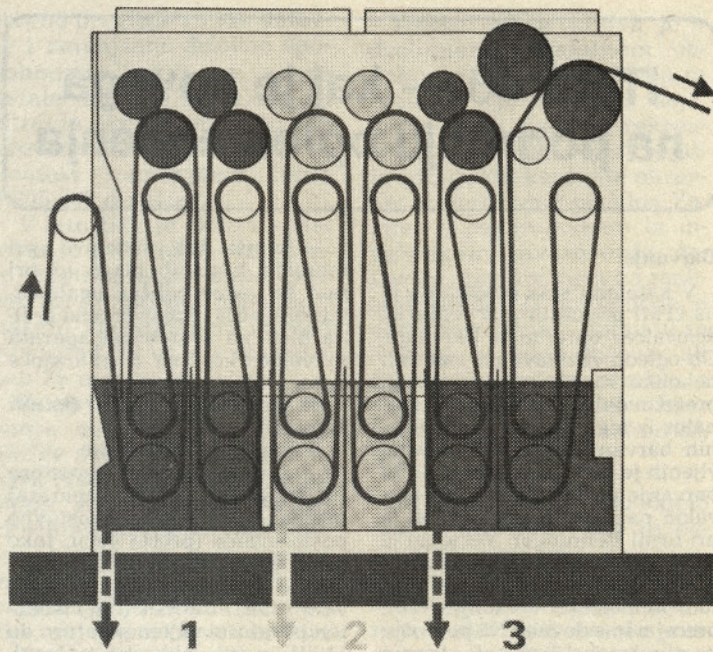
- ne more priti di porumenitve preje, ker je temperatura v sušilniku zelo nizka (40 do 70°C) zaradi vakuma

- ne more priti do umazane vrhnje plasti navitkov zaradi prekinjajočega, povsem ločenega delovanja sušilnega kotla — zaprt sistem

- velik prihranek energije v primerjavi s klasičnim sušilnikom 60 % in električne energije v primerjavi z radio frekvenčnim tudi 60 %

Tak sušilnik je sorazmerno drag in primeren za velike količine barvane preje.

Novejši postopek sušenja je Radiofrekvenčno sušenje preje. Glavni del teh sušilnikov je Radiofrekvenčna (RF) peč. To je v bistvu kondenzator z dvema nasprotno nabitima ploščama (katoda in anoda). Vse polarne molekule se v tem električnem polju orientirajo. Pozitivni del molekule se obrne k negativno nabiti plošči, negativni pa k pozitivni. Če se pola začne menjati in je frekvenca menjave velika (približno 10 Hz), zaradi težnje po orientaciji, molekula začne skoraj rotirati. Med molekulami pride do trenja, oziroma segrevanja tekoče faze in prehod v plinsko fazo. Ta zakonitost velja tudi za molekule vode, ki so polarne. V RF peč dovajamo moker tekstilni material. Molekule materiala (lahko so tudi polarne) zaradi velike mase in prostorske razporeditve ne morejo slediti tako hitri menjavi polov, zato mirujejo. Menjavi pa sledijo molekule vode in zaradi povečane energije zavre, medtem ko se material ne ogreje. Material se ne more presušiti, natančno pa lahko reguliramo tudi preostalo vlago v suhem materialu. Za ustvarjanje električnega polja so potrebni generatorji velike moči (približno 10 do 150 kW). Material potuje med elektrodama na transportnem mrežastem traku.

Becoflex — pralni del

RF sušilnik priporoča angleška firma Pegg-Whiteley. Moč generatorja 15 ali 45 kW, frekvenca 27,12 MHz. Kombinirajo se lahko do tri enote v en sušilnik. Material ne sme imeti več kot 70 % vode. Običajno ga je potrebno prej centrifugirati. Točnost preostale vlage je = 1 %. Podoben sušilnik je razstavila tudi firma Strayfield. Namenjen je za različne oblike tekstilnega materiala, tudi za križne navitke. V prospektu ima firma diagram energije v kW/h v odvisnosti od kapacitete sušilnika:

- primer 1: bombaž, začetna vlaga 52 %, končna 8 %, RF sušilnik z močjo 100 kW/h posuši 180 kg bombaža v eni uri

- primer 2: PES/bombaž, začetna vlaga 30 %, končna 5 %. RF sušilnik z močjo 100 kW/h posuši 265 kg materiala v eni uri.

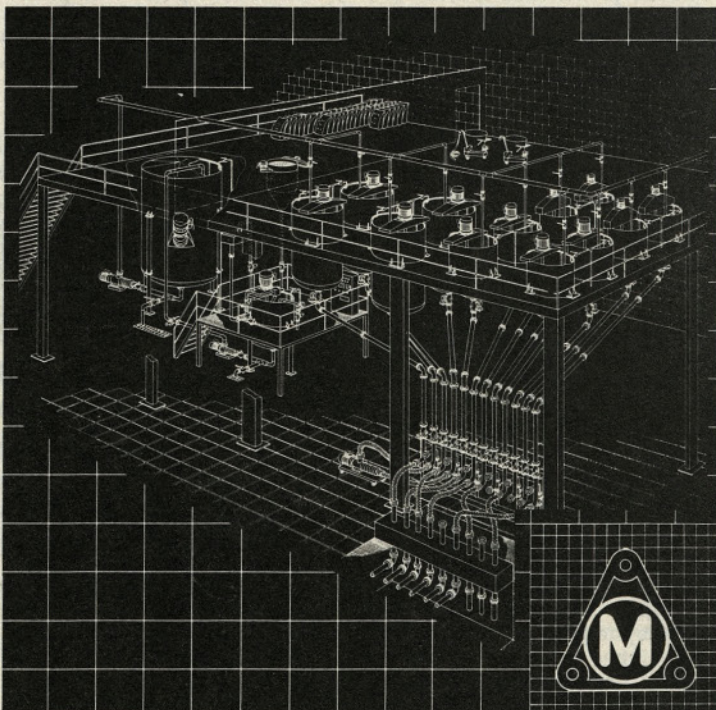
Odvisnost moči in kapacitete je linearna.

Dielektrično polje pa se ne izkorišča samo pri sušenju, temveč tudi pri barvanju. Firma Smith, ki se je ena od prvih začela ukvarjati s tem področjem, je predstavila kontinuirno barvalno napravo Fastran E. D. F. za tkanine v širinskem stanju. Tkanina se omoči z raztopino barvila, ožame, nato pa vodi v hladen J-box z elektrodami (RF polje), kjer se hitro obarva. Prednosti so: hitro in enakomerno ogrevanje vlaken po celem volumnu, majhna poraba vode, prihranek na energiji do 10 % manjša poraba barvil, krajši čas barvanja. Je pa ta sistem še v fazi uvajanja v proizvodnjo.

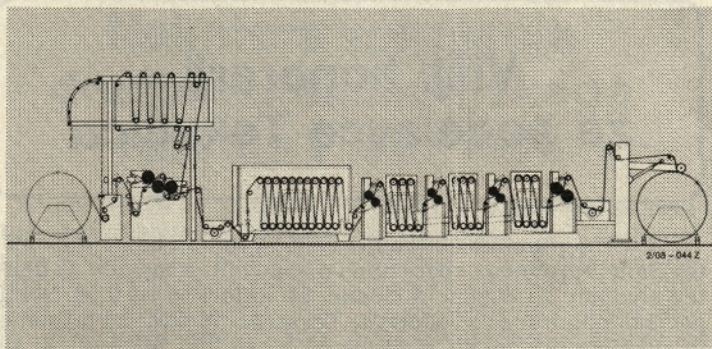
Za nas trenutno najzanimivejše področje pa je barvanje tkanin. Že dalj časa se razmišlja v naši DO o nakupu kontinuirne barvalne naprave. Normalna izvedba Pad Steam naprave se sestoji iz fularja, bustra, parilnika in pralnega dela. Fular je namenjen za nanašanje barvil oz. kemikalij na tkanino. Od fularja se zahteva: dobro omakanje, enakomeren pritisk po širini ter konstanten ožemalni efekt na tkanini. Proizvajalci priporočajo različne oblike fularjev: dvovaljne horizontalne ali vertikalne, trovaljne in z različnim nači-

nom vodenja in omakanja tkanine. Boljši so trovaljni fularji (omakanje—ožemanje—omakanje—ožemanje), saj je nanašanje flote enakomernejše, doseže pa se lahko tudi večji OE (globinsko omočenje). Problem enakomernega pritiska rešujejo proizvajalci na različne načine. Benninger je izdelal poseben zgornji ožemalni valj. Plašč valja se prilagaja spodnjemu valju, z ukripljenim jedrom pa se izravna pritisk po dolžini valja. Nekateri so to rešili s plavajočimi valji, oz. s hidravličnim izenačenjem pritiska. Opazili smo tudi, da so ožemalni valji zelo mehki (od 60° Shora naprej). Za fularjem je nameščen booster. Tako pri Benningerju, kot pri Menzlu so priporočali booster kot nepogrešljiv element Pad Steama. Pri reduktivnem barvanju po postopku mokromokro se na fularju nanaša pigmentna oblika redukcijskega barvila, na boostru pa redukcijska kopel. Ta postopek proizvajalci naprav, predvsem pa proizvajalci barvil in kemikalij (CIBA, BASF) ne priporočajo, priporočajo pa barvanje po postopku suho-mokro. Npr. na termosolni napravi se tkanina pigmentira in posuši. Na fularju Pad Steama se nanaša redukcijska kopel, booster pa samo poveča OE na tkanini ter njeno enakomernost. Boostri so različnih izvedb. Benningerjev je s klasičnim koritom in ožemalnikom, medtem ko je pri Artosu korito, v katerem je do polovice potopljen valjček. Tkanina se dotika tega valjčka, ki nanaša floto zelo enakomerno na tkanino. Pri lahkih tkaninah se lahko ta valjček, pri enaki hitrosti tkanine, vrti počasneje (manjše nanašanje flote), lahko pa se vrtil tudi hitreje. Predvidevajo, da se lahko z boostrom naneše do 50 % flote glede na težo blaga. Firma Babcock Artos priporoča med fularjem in boostrom zračno pasajo. Nekatere firme (tudi CIBA) pa je ne priporočajo. Pri barvanju naftolov uporabljajo kot zračno pasajo neogret parilnik.

Parilniki so si po obliki podobni. Imajo dve vrsti vodilnih va-

Barvna kuhinja

Pad Steam (kontinuirni barvni stroj)

ljev. Zgodnji vodilni valji so običajno gnani. Benningerjev parilnik ima podoben pogon kot Conyi Tex pralni stroj (Artos). Valjčki med sabo niso povezani, gnani pa so z elastičnimi jermeni. Vse napetosti v tkanini se lahko takoj izravnajo (onemogočeno gubanje tkanine). Nekateri parilniki imajo v notranjosti kompenzacijske valjčke, ki prav tako zmanjšujejo prekomerne napetosti v tkanini. Parilniki so različnih kapacitet od 15 do 60 m. Parilniki s kapaciteto pod 30 m so namenjeni za tako imenovane mini Pad Steam naprave s kratkimi pralnimi deli. Velja pravilo, da vse vrste naprav, da je normalno razmerje med dolžino tkanine v parilniku in dolžino tkanine v pralnem delu približno 1:2,6. Parilniki z večjo kapaciteto, npr. 60 m, pa so namenjeni za klasične barvalne naprave (dolžina tkanine v pralnem delu približno 155 m). Enominutno parjenje doseženo pri hitrosti 60 m/min. Firma Menzel vgrajuje v parilnike boostre. Te izvedbe ne priporočamo, saj hidrosulfit pri visoki temperaturi razpada, težja pa je tudi kontrola razstopine. Firma Küsters izdeluje dve vrsti parilnikov: parilnike za običajne tkanine z velikimi plesočimi valjčki in na parilnike za barvanje tkanin za podloge iz viskozni vlaken. Parilnik ima posebno oblikovan predprostor. Na dnu parilnika so montirane parne cevi za direktno ogrevanje v vodni kopeli (vedno dovolj vlažna para v parilniku). Med vodo in tkanino pa je perforirana mreža, ki poenakomeri in zmanjša hitrost dotoka pare do tkanine. V parilniku je nasičena para. Zaradi toplotnih razlik med notranjostjo in zunanostjo parilnika pride do kondenzacije pare. Izredno nevarno je nabiranje vodnih kapljic na stropu parilnika. Kapljice padajo na delno fiksirano tkanino, posledica pa so svetlejši madeži na tkanini (barvilo se razredčuje).

Firma Küsters je v strop vgradila cevno ogrevanje ter ga še dodatno izolirala. Podobno je rešila problem kondenzacije pare tudi firma Mather. Firma Artos poleg klasičnih parilnikov izdeluje tudi parilnike za izredno občutljive oz. elastične tkanine po vesnem sistemu. Tkanina visi v pentljah na gibljivih policah. Napetosti v tkanini so minimalne.

Za pralni del veljajo enake zahteve, kot je bilo že opisano v predpripravi tkanin. Pralni stroji s horizontalnim vodenjem tkanine so za pranje po barvanju naprimeri. Nekateri proizvajalci priporočajo za pralni del kom-

binacijo klasičnih in horizontalnih pralnih agregatov. Za intenzivno pranje so potrebne velike hitrosti tkanin, kar pa pri klasičnem Pad Steam ni mogoče (hitrost omejuje kapaciteta parilnika). Firma Omez iz Bergama priporoča pralne kadi predvsem za miljenje po barvanju. Tkanina se vodi vertikalno. Kadi so dvakrat višje v primerjavi s klasičnimi (podaljšan zračni hod). Flota iz kadi se črpa preko samočistilnega filtra s črpalko nad zgornje vodilne valjčke in brizga na tkanino. Efekt miljenja se poveča. Za mini Pad Steam naprave pa je verjetno najprimernejši Becoflex princip pranja (Benninger). Razlika od Extracta kadi je samo v predelitvi kadi. Extracta ima protitočen sistem in vsaka kad en izpust za vodo. Becoflex kad pa je razdeljena na dve ali tri manjše kadi s samostojnimi izpusti vode. Ena kad lahko nadomesti dva klasični, saj lahko v eni kadi npr. milimo in izpiramo istočasno.

Pralni del pri klasičnem Pad Steamu obsega običajno sedem pralnih agregatov. Predvidevamo, da je to minimum, saj slabo oprana tkanina zahteva dvakratno pasažo pranja. Za mini Pad Steam pa je značilna manjša hitrost (15–30 m/min), manjši parilnik in običajno trokadni pralni del. Naše mnenje je, da mini Pad Steam naprava ni primerna za našo DO.

Na koncu bi še omenili možnosti Pad Steam naprave. Barvamo lahko:

- reduktivna barvila s predhodnim sušenjem (pad-dry)
- reduktivna barvila po postopku mokro-mokro (normalni pad steam)
- indigosolna barvila po omakalno razvijalnem postopku (pad-develop)
- indigosolna barvila po parilnem postopku (pad steam – develop)
- žveplena barvila (pad-steam)
- direktna barvila (pad-steam)
- reakvina barvila po parilnem postopku (pad-dry-pad-steam)
- rekreativna barvila po odležalnem postopku brez parjenja (pad-bytch)

Zanimalo nas je tudi barvanje v peni. Po uporabi pene v apreturi in tisku, sedaj prehaja tudi na barvarsko področje. Nek proizvajalec tovrstne opreme pojasnjuje, da naprave za barvanje v peni preizkušajo le še v laboratoriju in da niso še primerne za masovno proizvodnjo. Firma Johannes Zimmer je prikazala stroje za šobno nanašanje pene za impregniranje, barvanje in na-

našanje mase (Variopress sistem). Naprava je namenjena predvsem za preproge (do širine 5 m).

Avtomatsko barvno kuhinjo je predstavila firma Mitter. V rezervoarjih so pripravljene razstopine kemikalij, barvil ali tekstilnih pomožnih sredstev. Iz vsakega rezervoarja vodi cev na osrednje mesto za tehtanje kemikalij. Zahtevanje oz. priprava kemikalij je hitra in enostavna, posebno še, če se odločimo za varianto kuhinje, vodene z računalnikom. Kuhinjo bodočnosti predstavlja firma Vanwyk. Pod cevimi dovodi se pelje voziček s posodo. Predhodno vstavimo v računalnik podatke o vrsti kemikalij in zahtevani količini. Voziček se avtomatsko ustavi pod določenim izpustom in se dozira zahtevana količina kemikalije. V avtomatski barvni kuhinji

skoraj ne more priti do napak, delo je preprosto in hitro opravljeno, namenjena pa je za posluževanje velikih obratov.

Večina firm vgrajuje v stroje z odpadno toploto ali odpadnim toplim zrakom ekupertatorja toplote oz. toplotne izmenjevalce. Iz vsakega pralnega stroja »odteče« ogromno toplotne energije. Da bi vsaj del te neizrabljene energije porabili, se vgrajujejo pri izpustih izmenjevalci toplote. To so korita, v katerih je nameščen »radiator«. Topla odpadna voda teče skozi cev. Iz nasprotne strani doteka sveža hladna voda. Zaradi zakona o izenačitvi toplote dveh teles, se sveža voda segreva, odpadna pa ohlaja.

STANE KURALT
CIRILA KRUH
ŽARE OKORN

Zahvala PD Ljubljana-matica

Od Planinskega društva Ljubljana-matica, Gradbenega odbora za izgradnjo Triglavskega doma, smo prejeli zahvalo naslednje vsebine:

Obveščamo vas, da smo prizadevanje za povečanje in obnovo Triglavskega doma pripeljali do njegovega odpiranja. Ob splošnem zadovoljstvu in velikih pohvalah je bila posodobljena postojanka 17. septembra 1983 s povečano zmogljivostjo, za planince odprta. S tem so bili kronani napor, v katerih sta prišli do izraza narodna zavest in vzajemnost vse Slovenije.

Zahvala za ta uspeh gre vsem občanom, umetnikom, obrtnikom, združenemu delu in vsem, ki so darovali svoja sredstva za našo najpomembnejšo visokogorsko postojanko, prav posebno pa tistim, ki so z milijonskim deležem investicijski voz potisnili čez največje strmine. S poimenovanjem spalnic Triglavskega doma po teh udeleženkah, med katerimi je tudi vaša organizacija združenega dela, ste med svečanostjo na Kredarici dobili posebno priznanje.

V Triglavskem domu imajo do sedaj na vratih spalnic svoja imena napisane naslednje OZD: IBI Kranj, ki bi mu po deležu 10,5 milijonov dinarjev sicer pripadala cela etaža, ISKRA Kranj DO kibernetika, Telematika in ERO z deleži skupaj 5 milijonov din, ŽELEZARNA Jesenice z deležem 3,4 milijone din, PIVOVARNA UNION Ljubljana z deležem 2,6 milijonov din, TEKSTIL Ljubljana z deležem 2,3 milijone din, EMONA Ljubljana z deležem 1,2 milijona din, TEKSTILINDUS Kranj z deležem 1 milijon dinarjev, MERKUR Kranj z deležem 1 milijon din, GRADBINEC Kranj z deležem 1 milijon din, GORENJSKI TISK Kranj z deležem 1 milijon din, MERCATOR Ljubljana z deležem 1 milijon din, ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV Ljubljana z deležem 1 milijon din, GORENJE Titovo Velenje z deležem 1 milijon din, KRKA Novo mesto z deležem 1 milijon din in ISKRA DELTA Ljubljana z deležem 1 milijon dinarjev.

Gradbeni odbor in sklad za Triglavski dom se vam za vaš delež iskreno zahvaljujeta, največjo zahvalo pa boste trajno sprejemali od tistih, ki bodo na Kredarici čutili toploto vaše plemenitosti. Vse bomo naredili, da bi javnost zvedela, planinci pa z zahvalo in ponosom gledali na delavce vaše organizacije združenega dela.

Višji honorarji za sodelavce Tekstilca

Od 1. septembra 1983 dalje velja sprememba oz. dopolnitev Samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, po kateri so se v 50. členu povišali honorarji za sodelavce Tekstilca, in sicer za pismene in slikovne prispevke, povišale pa so se tudi nagrade, ki se dele z žrebanjem (nagradne križanke). Spremenjen 50. člen se glasi:

»Sodelavcem tovarniškega glasila se honorirajo vsi objavljeni napisani, fotografirani ali risani prispevki.

Ne honorirajo se dobesedni prepisi, redakcijska sporočila urednika, razne objave delavcem, kot so osmrtnice, poizvedovanja, zahvale in oglasi.

Za ponovno objavo člankov, slik itd., sodelavcem ne pripada honorar, ker si uredništvo pridobi z enkratnim izplačilom honorarja poleg pravice do objavljanja tudi avtorsko pravico.

a) Honorarji za pismene prispevke

Osnova za honorarje pisemenih prispevkov je tiskana enostolpna vrstica glasila, široka 4,1 cm. Honorar za vrstico je odvisen od vsebine sestavka, in sicer znaša:

— za uvodne članke, reportaže, literarne sestavke, prevode iz tujih jezikov, razlage, analize o poslovanju TOZD oz. DO, prispevki o dogajanjih v občini in navzven, o delu samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, o športnih in drugih dogodkih	1,50 din
— za povzetke iz raznih zapisnikov, poročil, časopisov in literature ter podobno	1,00 din
— za zanimive kratke prispevke do 10 vrstic ali šale	20,00 din

b) Honorarji za slikovno gradivo

Honorar za posamezno slikovno gradivo je naslednji:

— originalne fotografije	18,00 din
— odškodnina za uporabo fotografije ali slike, povzete iz revij, brušur ali razglednic	7,00 din
— risana glava za posamezno rubriko	49,00 din
— naslovna glava	155,00 din
— prosta karikaturna ali risana šala	77,00 din
— slikanica čez celo stran formata A-3	1.200,00 din
— slikanica čez pol strani formata A-3	600,00 din
— shema stroja ali strojne naprave	86,00 din
— shema dela stroja ali strojne naprave, grafikon ali diagrami, modna ilustracija	40,00 din
— sestava križanke, vretena, satovnice (1 kvadrat)	1,30 din
— sestava skandinavske križanke (1 kvadrat)	1,60 din

c) Nagrade, ki se dele z žrebanjem

V vsaki številki glasila se lahko razpiše ena nagradna križanka ali uganka, magični lik, rebus, ipd. Nagrade za pravilne rešitve se dele z žrebanjem, ki ga opravi posebna komisija za žrebanje, imenovana od odbora za informiranje.

— Križanke:	
1. nagrada	400,00 din
2. nagrada	300,00 din
3. nagrada	200,00 din
— Uganke, magični liki, rebus ipd.:	
1. nagrada	150,00 din
2. nagrada	100,00 din
3. nagrada	50,00 din

Za nagradno križanko v glasilu, ki izide pred državnim praznikom 1. maj, 29. november in v novoletni številki, se posamezne nagrade povišajo za 50 %.

Honorar oz. nagrade za sodelavce lista obračunava in je odgovoren kadrovskega sektorja.

Honorarji oz. izdatki za izhajanje tovarniškega glasila se plačujejo iz dela sredstev, ki se po določenih Pravidnikih o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka oz. dohodka predvideva za skupne izdatke.

Pred prazniki ob Dnevu republike — 24. novembra je OOS TOZD Tkalnica povabila vse svoje letošnje upokojece na poslovilno srečanje, ki ga je priredila v obratu II. V letošnjem letu se je iz tkalnice I upokojilo 13 delavcev, iz tkalnice II pa 20. Za dolgoletno delo se jim je v imenu temeljne organizacije zahvalil predsednik osnovne organizacije sindikata tovariš Marjan Posedi, ki je vsakemu posebej izročil tudi lepo spominsko darilo.

Iz DE tkalnice I so se upokojili: Jože Cof, Marija Ivnik, Jožefa Lešek, Vinko Fujan, Marija Kaltenekar, Ivana Jagodic, Marija Mihelič, Marija Bajželj, Marjeta Zalokar, Antonija Thaler, Corila Dušnik, Neža Žibert in Rozalija Zupan.

Iz DE tkalnice II pa: Ivana Humič, Apolonija Rahne, Marija Urlep, Marija Merdanič, Jernej Bizovičar, Terezija Česen, Emilija Dugandžija, Anton Fabjan, Ana Arhar, Alojzija Novak, Ivanka Bergant, Kristina Žontar, Jakob Kalan, Ivana Pangrič, Cilka Modrijan, Rozalija Cotman, Marija Ušeničnik, Marija Draksler, Helena Rozman in Ljudmila Oman.

Upokojenci tkalnice so izrazili prošnjo, da v Tekstilcu objavimo njihovo skupno zahvalo:

Letošnji upokojenci TOZD Tkalnice, zbrani na poslovilnem srečanju 24. novembra, se toplo in iskreno zahvaljujejo osnovni organizaciji sindikata za lepa spominska darila, za srečanje, ki so nam ga priredili in za dobre želje, ki ste nam jih izrekli ob odhodu v pokoj.

Tudi mi želimo naši temeljni organizaciji in celotnemu kolektivu kar najboljše uspehe in nadaljnjega napredka, katerega bomo tudi mi veseli. Ob koncu pa vsem skupaj želimo **SREČNO IN USPEHA POLNO NOVO LETO 1984.**

16. decembra letos je priredila OOS TOZD Plemenitilnica poslovilno srečanje z delavci, ki so se upokojili v letu 1983. Na srečanju so jim podelili tudi spominska darila.

Iz DE plemenitilnica I so se letos upokojili: Pavla Lenart, Alojz Prestor, Kristina Bečan, Marija Plestenjak, Anton Dagarin, Jožefa Zakoječ, Jože Zakoječ, Jože Klemenčič, Jožica Hribar, Marija Skušek, Vinko Zgonc in Franc Škofic.

Iz DE plemenitilnica II: Terezija Lavrenčič, Francka Osterman in Ivan Zebec.

Iz DE gravura pa: Marija Žvan in Dana Smrekar.

Nekatera vprašanja družbeno ekonomskega razvoja v letu 1984

V novembru in decembru tudi v sindikatih največ razpravljamo o planskih dokumentih (resolucije o družbenoekonomskem razvoju v letu 1984, pláni ozdov). Razprava in odločanje o teh vprašanjih sta letos še toliko pomembnejši zadevi, ker ti dokumenti predstavljajo prvi preizkusni kamen naše pripravljenosti za resnično uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

V stališčih 7. seje republiškega sveta ZSS (o osnutku republiške in zvezne resolucije) podpiramo ofenziven, vendar realen družbenoekonomski razvoj ter takšno ekonomsko politiko, ki bo spodbujala in mobilizirala delavce za boljše delo, gospodarjenje in samoupravljanje.

Kriteriji, po katerih bomo v sindikatih presojali planske akte, so predvsem krepitev družbenoekonomskega položaja delavcev s samoupravnim odločanjem in konkretizacija nalog stabilizacijskega programa. Gotovo pa je, da je v posameznih organizacijah in skupnostih mogoče načrtovati še bolj ambiciozna razmerja kot v resolucijah, saj so tako v gospodarstvu kot v negosodarstvu ponekod še neizkoriščene rezerve.

Eden najpomembnejših elementov planov je razmerje med akumulacijo in porabo. Pri planiranju tega razmerja je treba izhajati iz obsega ustvarjenega dohodka, in sicer koliko dela in sredstev je bilo vloženi za določen dohodek. Tako bodo lahko v tistih ozdih, kjer bodo dosegli nadpovprečno akumulacijo (glede na povprečje v dejavnosti) namenili tudi več sredstev za osebne dohodke. Politika osebnih dohodkov bo v naslednjem letu namreč ena najbolj kritičnih točk ekonomske politike in gotovo je, da bo lahko uspešna (v smislu delitve po delu) le, če bo v praksi uveljavljeno načelo pridobivanja dohodka po delu (izenačevanje pogojev gospodarjenja, politika cen, objektivizirana merila uspešnosti, itd.).

Pri planiranju delitvenih razmerij pa prihodnje leto ne bi smeli nadaljevati s sistemom indeksov, kar je do sedaj omejevalo gibanje osebnih dohodkov v tekočem letu odvisno od višine teh dohodkov v preteklem letu.

Najbrž je veliko boljše realno razmerje med osebnimi dohodki in doseženim dohodkom. Ekonomska politika, ki osebne dohodke postavlja v odvisnost od doseženega dohodka, pa dejansko dolgoročno pospešuje krepitev reprodukcijske sposobnosti. Taka politika pa je možna, če imamo na voljo čim bolj objektivizirane kazalce uspešnosti gospodarjenja, ki hkrati tudi kažejo, koliko je kdo k rezultatom tudi prispeval. Ta merila oziroma kazalci, ki so opredeljeni v sklepnem delu dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, so:

- dohodek na delavca,
- dohodek na vložena sredstva,
- bruto osebni dohodek na delavca,
- akumulacija v primerjavi z vloženi sredstvi.

Uveljavitev takih kriterijev in meril pa praktično pomeni, da bodo bolj kot doslej o delitvi dohodka na akumulacijo in potrošnjo odločali delavci v tozdih in skupnostih sami. Seveda pa je to precej odvisno tudi od celotnega ekonomskega sistema v prihodnjem letu (npr. ugotavljanje in izločanje tako imenovanega izjemnega dohodka).

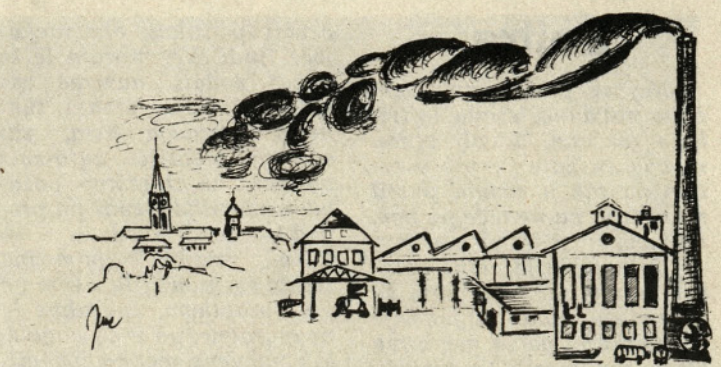
Tako v federaciji kot tudi v republikah je v pravi vrsti zakonskih sprememb, tako tudi na področju finančnega poslovanja. V zvezi s tem in z drugimi zakoni se postavlja vprašanje, kako obvladovati vse finančne in druge tokove, da v ozdih ne bi prišli v še večje težave. Zato bi morale sindikalne organizacije že sedaj — pa tudi v razpravi o osnutkih planskih aktov — dati pobudo, naj samoupravni organi na predlog strokovnih služb in poslovnih organov obravnavajo predvsem naslednje probleme:

— pregled dinarskih in deviznih obveznosti in predlogi planov za njihovo izpolnjevanje;

— kakovost samoupravnega povezovanja ozdov ter združevanje dela in sredstev za skupen izvoz in razporejanje skupaj ustvarjenih deviz glede na dejanski prispevek posameznega tozda;

— kakovost samoupravne organiziranosti in svobodne menjave dela v delovnih organizacijah in sozdih;

— izraba proizvodnih zmogljivosti in tehnologije ter vačrevanje z reprodukcijskim materialom in energijo;

*Vse, ki vame ste zijali
in prav radi me psovali
okoli mene zborovali —
NA POGREB POZIVAM VAS!*

*To poskusni bo pokop,
februarja družga leta,
tako se namreč zdaj obeta.
Drugačna bo okolja klima
po pokopu mojga dima.*

*Črni grob je zame že skopan
in vedno bliže je usodni dan,
ko za stalno bom jaz pokopan.
Če poskus v prvo ne uspe,
prosim, da preveč še ne jezite se,
vljudno prosim za razum,
in mi oprostite predpogrebni »bum«.*

*Pokopališče moje bo od Čirč do izdiha mojih saj,
zato povem vam zadnjo željo, preden odidem v raj:
Vsi, ki zaradi saj bili ste prizadeti,
na grob mi pridite zapeti:
»PLENIČKO SEM PRALA, PA ČISTA JE OSTALA!«*

Umirajoči rajfnc

— usmerjanje akumulacije v takšno združevanje sredstev, ki bo omogočala odpiranje delovnih mest, s katerimi bomo dosegali bolj produktivno poslovanje.

Dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1984 bo izvedbeni akt resolucije in kot tak eden od temeljnih dokumentov ekonomske politike — vsaj dokler še nimamo veljavnih skupnih osnov za določanje meril in kriterijev pri zagotavljanju družbene usmeritve razporejanja dohodka in delitev čistega dohodka (samoupravnih spozrazumov dejavnosti).

Osnutek dogovora, ki je te dni v razpravi, opušča linearnost indeksiranja in upoštevanje načela, da imajo tisti tozdi, ki glede na vloženo delo in sredstva ustvarjajo večji dohodek, možnost, da odvajajo nadpovprečna sredstva za osebne dohodke, seveda če je akumulacija v primerjavi z angažiranimi sredstvi nadpovprečna. Letni dogovor to pot prvič povezano obravnava sredstva za oseb-

ne dohodke in skupno porabo v tozdih. Seveda to pomeni tudi, da bodo ob večji skupni porabi manjši osebni dohodki in obratno. Vendarle pa bi v sindikatih morali vztrajati pri enotnem regresu za topli obrok, regresu za letni dopust ter oblikovanju sredstev za solidarnostne pomoči. Usmeritve glede oblikovanja sredstev za osebne dohodke in skupno porabo so v osnutku dogovora v družbenih dejavnostih enake kot za materialno proizvodnjo.

M. K.

(Iz informacij RSZS)

TEKSTILEC — glasilo delovnega kolektiva »Tekstilindus« Kranj — ureja glavni in odgovorni urednik Katarina Guštin in odbor za informiranje, ki ga sestavljajo: Žarko Okorn — predsednik, Marija Varacha — podpredsednik in člani: Lojzka Sušnik, Janez Zrimšek, Anica Kern, Zdravko Žagar in Marija Hafnar.

Lojtra

»Naj se predstavim: Sem čisto navadna lesena lojtra, lepo raščena, dovolj vitka, močna in zdrava, pri vsem tem pa me je nekdo pustil na cedilu, pa ne reče ne bev, ne mev.

Užaljena in jezna se oglašam samo zato, ker sem še vedno sposobna za jahanje in plezanje, pa so me kljub temu zanemarili in pustili. In veste kje: v prostoru, kjer močno ropota, se vlaži in se vse ruka in tresne. Ne morete si misliti, kako tam ropota, pa še praši se močno, jaz pa čakam, zapuščena in nemočna že skoraj pol leta da bi kdo splrelzal po meni (no, porredko se to le kdaj zgodi), pa vendar ... Na ušesa sem ujela, da se temu prostoru reče A tkalnica — grooozno!

Ko tako slonim in čakam, sem doživela marsikaj zanimivega in straha vzbujajočega. Poglejte: dolga sem 5,75 m in imam 17 jahalnih mest, okoli mene se gnetejo ljudje, ropotajo in vrtijo se stroji. Včasih imam občutek, da bom kar omedelela in padla ter si polomila svoja rebra in si želim, ko bi vsaj padla komu na glavo, saj bi bila to vsekakor boljša podlaga od trdih tal ali strojev.

No, pa kaj bi tarnala, saj nisem edina osamljena, v tem času sem namreč opazila dosti svojih sorodnikov, ki so prav tako osamljeni, pa se niso oglašali.

Moja sestrična A-lojtra, tako ji pravijo, mi je povedala, da so jo lansko leto kljub temu, da je moderna, vsa polakirana in ima še veržico, tako prenašali, da si je mislila da prihaja konec. Pa nič, namreč tisti, ki so to počeli, so privlekli na dan nekakšne rojstne liste, vendar mojega med njimi ni bilo in slišala sem jih govoriti: naša ni, naša ni« in tako sem končala v nekem vogalu. Ležim tako in se ogledujem okoli, pa zagledam sosedo »kavlina«, kako ves napih-njen in rjav težko diha in ga vprašam: »Ja sosed, kaj je s teboj? Zakašljaj je in z muko povedal: »Celo jesen sem ležal pod zidom, saj veš sosed, kako je, če si ostarel in zapuščen na soncu, dežju in mrazu — hudič me bo pobral, pa bo!«

Smilil se mi je, pa kaj, ko je z menoj isto, tako je potožila A-lojtra.«

Ko tako grozeče in zviška opazujem okoli, zagledam, kako ponosno med stroji sameva stric oder, saj ga nihče že lep čas ne kotalika, čeprav ima »kotalke«. Tam pod menoj pa sem in tja ležijo dobre prababice metle in njihovi vnučki sesalci, ki s

cevmi spodtikajo okoli teka-joče ljudi. No, moram le še nekaj dodati, namreč vsa moja pomožna žlahta tudi nima rojstnega lista, niti stalnega bivališča, zato smo obsojeni na klateštvo, pozabo in marsikdaj tudi na propad.

Ko pravim »pomožna žlahta« sem mislila s tem na vse pozabljene, uporabne in neuporabne, po vseh vogalč-kih zavržene reči od štangic, žag, kljukic, zaboječkov in zabojev, lamel, lučalnic, malih in večjih omar in omaric, vozičkov, kangel in kanglic, metel in omel, lesenih lajštic in lajšt, dil in dilc ter še marsikaj v A in B tkalnici.

Ne razumem vam pravim, zakaj že omenjeni »ljudje« tako si namreč sami pravijo, počno z nami take stvari. Spotikajo se ob nas, nas preskakujejo ali pa se nas izogibajo — da preklinjanja ne omenim — pa vendar vztrajajo. Prav, si dopovedujem! Enkrat bom nekoga tako grdo vžgala, da se bo v trenutku spomnil vse moje žlahte, najbolj pa tisti, ki je odgovoren za ustvarjeno pozabo. No, povem vam, da take težave lahko povzročijo vsi moji preljubi in razmetani žlahtniki, zato vas naprošam, da nam zagotovite vsaj stalna bivališča, če že ne rojstnih listov.«

Lepo vas pozdravlja pozabljena LOJTRA in stric ODER z vsem sorodstvom!

Zahvale

Ob smrti mojega očeta

JAKOBA DRINOVCA

se iskreno zahvaljujem mojim nekdanjim sodelavcem iz tkalnice I za poklonjeno cvetje in izraze sožalja ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Anica Veternik

Ob smrti dragega očeta

MARTINA ZALETELA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD Predilnica za denarno pomoč, gasilskemu društvu Tekstilindus za poklonjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat hvala.

Kati Plevel

Ob tragični izgubi mojega dragega moža

STANETA FISTRA

se zahvaljujem vsem sodelavcem tkalnice II za poklonjeno cvetje in izraze sožalja.

Ivanka Fister

Šahovske novice v letu 1983

Šahovska sekcija Tekstilindus že vrsto let dosega pomembne rezultate v občinskem merilu. Naša sekcija šteje 30 članov, ki se udeležujejo raznih turnirjev v okviru občinskih prvenstev, kakor tudi regijskih in republiških. V letošnjem letu smo dosegli nekaj pomembnih rezultatov:

— **Sindikalno žensko prvenstvo občine Kranj:**

Prvo mesto je zasedla Mazi Majda, mojstrski kandidat, zaposlena v DE gravura.

— **Republiško sindikalno prvenstvo žensk v Rogaški Slatini:**

Na tem prvenstvu je Mazi Majda zasedla odlično tretje mesto.

— **Občinsko sindikalno ekipno žensko prvenstvo:**

Naša ekipa je zasedla odlično drugo mesto.

Za našo ekipo sta igrali: Mazi Majda in Podgornik Lea.

— **Moško ekipno republiško sindikalno prvenstvo na**

Bledu: Naša ekipa je zasedla 24. mesto med 45 ekipami. Za našo ekipo so igrali: Škrab Franc, Podgornik Ado, Ravnik Janez, Sirc Peter in Belančič Jure.

— **Na mednarodnem turnirju Iskra 83** v počastitev Dneva republike je tekmovalo 45 ekip, ki so bile razdeljene po jakosti. V IV. skupini je naša ekipa zasedla 1. mesto. V ekipi so igrali: Berčič Alojz, Škrab Franc, Podgornik Ado in Sirc Peter.

Naša sekcija je organizirala v mesecu novembru v počastitev Dneva republike br-zoturnir, na katerem je zmagal Ravnik Janez.

V imenu šahovske sekcije ob iztekajočem se letu izkoriščam priložnost, da se vsem našim šahistom in ljubiteljem šaha zahvalim za uspešno sodelovanje, obenem pa jim želim srečno novo leto in polno uspehov tudi na šahovskem področju.

Ado Podgornik

Ob smrti moje drage mame

JULIJANE JUVAN

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem pripravilnice II za venec, denarno pomoč, izraze sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti.

Kristina Juvan

Ob odhodu v pokoj se lepo zahvaljujem vsem sodelavcem predilnice za poklonjeno darilo. Celotnemu kolektivu želim še mnogo uspehov pri nadaljnjem delu.

Rozalija Čater

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem tkalnice I in OOS TOZD Tkalnica za lepa spominska darila. Vsem skupaj želim srečno novo leto in obilo uspehov v prihodnje.

Marija Mihelič

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem predilnice obrata I ter uslužbencem tega oddelka, za prelepo darilo, ki mi bo ostalo v trajnem spominu. Vsem še enkrat iskrena hvala in obenem vam želim še mnogo delovnih uspehov ter dobrega počutja.

Angelca Galjot

Ob odhodu v pokoj se lepo zahvaljujem sodelavcem plemenitilnice I za poklonjeno spominsko darilo. Vsem skupaj želim še veliko nadaljnjih uspehov.

Jožica Zakoječ

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavkam in sodelavcem previjalnice in skladišča ob predilnici zahvaljujem za prelepo darilo, ki mi bo v drag spomin.

Vsem skupaj želim še veliko delovnih uspehov.

Tilka Pekolj

Vsem sodelavcem TOZD Predilnica se ob odhodu v pokoj zahvaljujem za podarjena darila, ki mu bodo dragocen spomin na vas. Hvala vam tudi za dolgoletno in iskreno sodelovanje. Še naprej želim celotnemu TOZD-u obilo uspehov, ki jih bom tudi jaz vesel.

Posebna zahvala velja tudi Industrijskemu gasilskemu društvu Tekstilindus za izrečene čestitke in poklonjeno darilo. Vsem članom in upravnemu odboru želim veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Franc Hribar

Za najdaljšo noč
v letu

vse moj

Novoletna nagradna križanka

- 1. nagrada: 600 dinarjev
- 2. nagrada: 450 dinarjev
- 3. nagrada: 300 dinarjev

Rešitve oddajte najkasneje do 20. januarja 1984 v uredniške skrinjice pri vratarju ali pa jih pošljite po pošti na Uredništvo Tekstilca.

		NAŠE TOVARNIŠKO GLASILLO	ŽIVAHEN ITALIJANSKI PLES	BOSNINJA PREPIRA ERIS	KUTINA	SREDNJI	NESTO V SIBIRIJI OB REKI TOBOL	REKA NAJ SLOVAŠKO IN MADJARSKO	REKA V SLAVONJI PRITOK JAVE	VOJAŠKA ENOTA	ŽIVOSRB-BOVA RUDA 495	
		ČLENO-NOŽCI										
		RIJEKA			NESTO IN DREVA V Z. AFRIKI (JAHOVE)							
		ZVEZNI 12V. SVET			KISIK	FIN. DIR. ANTON						
	DIREKTOR EKONOMSKEGA SEKTORJA, FRANC	VODJA ŽUVAJ-SKE SLUŽBE, SILVO	SPIROVA			IVAN LEVAR		ANGEL F. BOGDANUŠIČ				
KRATICA PLOŠČASTIH			KONICA			CLAS. PIŠČALI		KABINA NA LAZJI				
VODJA TOZD PRIZILNICA, PERTOT					PAŠKANJE				CELJE			
ČEBELJA PAŠA			VOLT						100 m ²			
JAPONSKA LOKA NA OTOKU HONŠU			INSE-RATI						RAJVO-LASKA			
RI-GANJE			ŽENSKO IME, LEONORA					JOŽE BRILEJ		ANDRJEJ NOVAK	DELAVALKA ENOTNOST	
KARIKATURIST VOLJEVICA			LATINSKI IN OKAY		VODJA TOZD PRIZILNICA IN OBBIH, MOHAR	LBIRKA PERZ. MIT. SPISOV	DIR. KADR. SEKT. ROJINA					
SEVER	ROTA-CIJSKI TISK				VODJA TK. PRIMOŽIČ		RAJKO RANPL	LJUBSKI DA				
	DELČEK ŠMETI	ČE VESLAČ KANUJA			VODJA TK. NIKOLIČ					HANNGR. SKJÖLD	PREBI-VALE ITALIJE	
					PRVOŠT. JAMOSTAN					EDVARD		
PREŠER-NOVA KAVIČENICA			OBRAV-NAVA, RAZGO-VOR	VODJA. DE TRKALNICA I. BELANČIČ			✶	KDOR JE ZVAN	KRADJI-VEC METRO G. MAYER			
BGD SINDIKALNO GLASILLO			LEJNI DELAVEC	OKSID			NASPROTJE PORAZA MAJHNA URA					
FR. PIŠEC ARIANE, CLAUDE				VESTA IVILE UREDNICA SUŠTIN						ŠKIKI BOŠ LJUBELNI	LITER GL.NESTO TOŠA	
NAJŠA-SILEC ZAVAJ-NIK					PRAŽ. KAD-KOR (AN.) PRITOK VOLGA							
SREDIČE MOLDAVIJE					REKA V KOLUMBIJI					IKUP ČEDEL		
SREDIČE VATEJA					EVA JANC					LEJKOVAC		
KOMERC. DIREKTOR, EDVARD							VEZNIK					
JULIJEVA VSE KRAJEV V SZ							JASA MIKLAVC					
						PRISLOV SELA						
						ISLASTO DREVO						